

Raportul cercetării realizate la solicitarea Asociației de Poveste din Sibiu constituie fundamentarea planului de intervenție vizând generarea și/sau dezvoltarea abilităților de viață independentă ale tinerilor din centrele de plasament Gulliver, Orlat și Turnu Rosu. Acest plan de intervenție, precum și evaluarea tinerilor și atelierele de formare destinate voluntarilor și Jurnalul meu destinat tinerilor ce părăsesc centrele de plasament la vârsta majoratului, au fost realizate în cadrul proiectului „Poveste de viață/Plan de activități adresat tinerilor din centrele de plasament din județul Sibiu pentru o viață independentă post-instituționalizare”, finanțat în cadrul competiției de proiecte de cercetare comunitare UniverCity Runda 2 – Strategic Partnerships of Higher Education for Community, 2020-1-BG01-KA203-079271.

Daniela Roxana Andron este conferențiar universitar doctor în cadrul Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, cu competențe atât în Didactica specializării și a ariei curriculare om-societate, cât și în domeniul instruirii asistate de computer și management.

Ștefania Kifor este lector universitar doctor în cadrul Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. Cu o licență în Fizică și studii masterale în Computer Science Engineering, în activitatea curentă se focalizează pe instruirea asistată de computer, didactică și practică pedagogică.

Daniela-Roxana Andron Ștefania Kifor Plan de intervenție de intervenție

Daniela-Roxana Andron Ștefania Kifor

Plan de intervenție pentru dezvoltarea abilităților de viață independentă ale tinerilor din centrele de plasament

Plan de intervenție

Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu

Sibiu, Str. Lucian Blaga nr. 2A

<http://editura.ulbsibiu.ro>

editura@ulbsibiu.ro

Editor: Vlad Pojoga

Redactor: Daniel Coman

Tehnoredactor: Claudiu Fulea

Plan de intervenție

Daniela Roxana Andron • Ștefania Kifor

Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu
2023

Daniela Roxana Andron, Ștefania Kifor

Document realizat în beneficiul Asociației de Poveste Sibiu, în urma cercetării realizate în cadrul proiectului comunitar de cercetare Poveste de viață/Plan de activități adresat tinerilor din centrele de plasament din județul Sibiu pentru o viață independentă post instituționalizare (UniverCity – Strategic Partnerships of Higher Education for Community, Erasmus +/Proiecte de parteneriat strategic în domeniul universitar), UniverCity Project2020-1-BG01-KA203-079271).

Cuprins

1. Premise pentru elaborarea planului	3
2. Rezultatele evaluării	4
2.1. Educația pentru sănătate (igienă personală, igiena mediului de viață, igienă alimentară)	5
2.2. Self-management	14
2.3. Relații sociale	22
2.4. Orientare profesională	27
2.5. Educație financiară	35
3. Planul de intervenție	44
4. Condiții generale de desfășurare a activităților de formare	45
5. Programarea activităților	47
Bibliografie	51
Planificarea intervenției formative - sănătate	
Planificarea intervenției formative - self-management	
Planificarea intervenției formative - educație financiară de bază	

ULBS
15/3/2023

Notă: Acest plan de intervenție, precum și evaluarea tinerilor, de formare destinate voluntarilor și *Jurnalul meu* destinat tinerilor ce părăsesc centrele de plasament la vârsta majoratului au fost realizate în cadrul proiectului „*Poveste de viață/ Plan de activități adresat tinerilor din centrele de plasament din județul Sibiu pentru o viață independentă post-instituționalizare*”, finanțat în cadrul competiției de proiecte de cercetare comunitare UniverCity Runda2 – Strategic Partnerships of Higher Education for Community, 2020-1-BG01-KA203-079271.

Prezentarea rezultatelor proiectului poate fi accesată aici:
<https://youtu.be/G6KlRKpYKHU>.

1. Premise pentru elaborarea planului

Planul de intervenție a fost elaborat la solicitarea Asociației de Poveste, Sibiu, în cadrul unui proiect desfășurat în perioada noiembrie 2022-aprilie 2023, vizând identificarea abordării intervenției pentru dobândirea sau dezvoltarea abilităților pentru viața independentă pentru tinerii din centrele de plasament vizate de activitatea voluntarilor Asociației de Poveste.

Proiectul derulat în beneficiul Asociației de Poveste a parcurs următoarele etape anterioare elaborării planului de intervenție:

1. Cercetarea literaturii de specialitate referitoare la necesități de învățare și abordări psiho-pedagogice specifice pentru tinerii vulnerabilizați datorită mediului familial instabil sau inexistent, lipsurilor materiale și mai ales afective.

2. Evaluarea unui eșantion de tineri (vârsta 14-21 ani) selecțai de Asociația de Poveste, provenind din centrele de plasament Turnu Roșu, Orlat și Gulliver (Sibiu), vizând stabilirea nivelului existent al abilităților de viață independentă, identificate ca rezultat al cercetării. Instrumentul de evaluare a constatat într-un chestionar cu 61 itemi acoperind direcțiile de competență vizată, și anume: educația pentru sănătate, self-management, viață socială, orientare profesională, educație financiară de bază.

Evaluare a fost realizată în luna decembrie 2022, iar itemii chestionarului de evaluare au fost concepuți pe baza modelului de evaluare elaborat de OECD pentru identificarea direcțiilor de carieră/profesionale, pentru nivele de educație, pornind de la nivelul minim al educației de bază și experienței pentru anumite activități de viață, urmărind aspecte legate de relații sociale, profil emoțional, rutine și atitudine față de muncă, interese, obiceiuri zilnice.

Toate datele colectate au fost prelucrate cu scopul de a pondera rezultatele cantitative ale evaluării realizate și de a defini nivele de competență (pornind de la inexistentă la dezirabilă), ce vor fi definite pentru fiecare domeniu de competențe vizate, astfel încât să permită abordarea diferențiată a activității de formare intenționată în etapa următoare a proiectului, și o cât mai eficientă evaluare a progresului învățării.

Aceste rezultate au fost raportate la condițiile mediului în care trăiesc acești tineri, cu ajutorul Asociației de Poveste care derulează consecvent activități de suport cu tinerii din aceste instituții, astfel încât atât planul de intervenție cât și abordarea metodică a activităților ce vor fi desfășurate cu tinerii să asigure optimul de eficiență în contextul de desfășurare a activităților ce urmează a fi abordate în viitor de către voluntarii asociației. La

discuțiile destinate elaborării planului de intervenție, din luna februarie 2023, au participat reprezentanții Asociației de Poveste, voluntari ai Asociației și educatori din centrele de plasament implicate în derularea programului de intervenție.

2. Rezultatele evaluării

Eșantion cercetare - 32 tineri, proveniți din centrele de plasament Turnu Roșu, Orlat, Gulliver, 14 băieți și 18 fete, de vârstă și nivel de școlaritate în intervalul de interes pentru formarea intenționată (fig.1).

Sunt:
32 de răspunsuri

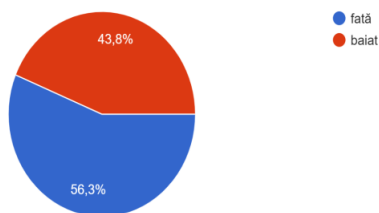

Fig.1. Structura eșantionului de cercetare

Situația școlară a tinerilor - studiază la liceu (5), școală profesională (26), școala gimnazială (3), iar 1 tânăr declară că nu mai merge la școală. Situația nivelului de școlaritate, rezultat din răspunsurile la chestionar arată preponderența primului an de liceu/școală profesională.

1. Ești elev înscris la:
32 de răspunsuri

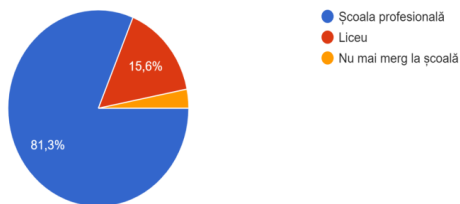

Fig.2. Situație școlară (răspunsuri)

Observație personală: unul dintre tineri nu a știut în ce clasă este, una dintre tinere a avut dificultăți majore în completarea chestionarului, întrucât nu știe să citească.

Din lista înscrierilor pentru întâlnirile de evaluare rezultă situația reală a numărului de tineri, cu repartizare după vârsta și nivelul de școlaritate, care confirmă micile devieri de la ruta de școlarizare normală (2 elevi clasa a V-a, 3 elevi clasa a VI-a, 1 tânăr în vârstă de 21 ani), în condițiile în care pentru vârsta minimă înregistrată în grup (14 ani), etapa de școlaritate corespunzătoare este clasa a VII-a.

Repartiție pe vârstă, nivel de școlaritate

Fig.3. Situația școlară reală

2.1. Educația pentru sănătate (igienă personală, igiena mediului de viață, igienă alimentară)

R1. Educația pentru sănătate

81% (26 respondenți) consideră că boala presupune disconfort fizic, durere fizică și merg întotdeauna la medic (25 respondenți). 5 dintre respondenți consideră că și tristețea este tot o formă de boală.

1. Ce înseamnă pentru tine să fii bolnav?

32 de răspunsuri

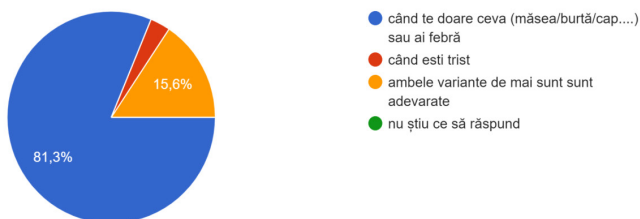

Fig.4. Percepția asupra bolii

În ceea ce privește reacția față de boală, se pare că tinerii reacționează mai prompt față de stările de boală decât ar fi fost de așteptat, reacția și acțiunea fiind reprezentate în figura 5, raportat la estimările inițiale.

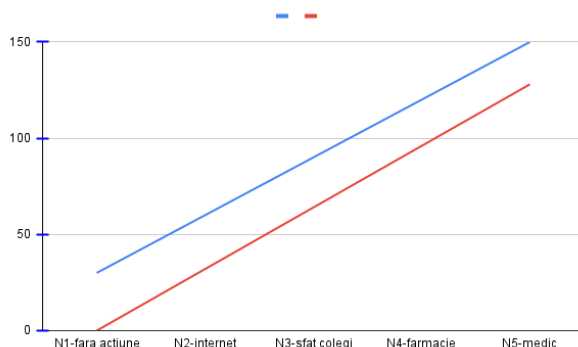

Fig.5. Reacția față de boală

Răspunsurile tinerilor arată că reacția și acțiunea acestora pot fi sintetizate astfel:

- internetul este întotdeauna o sursă de documentare în tratarea diferitelor afecțiuni pentru 8 respondenți, iar pentru 7 dintre ei doar uneori;
- 10 respondenți cer întotdeauna sfatul unui prieten când sunt bolnavi;
- 19 respondenți merg la farmacie pentru a cumpara medicamente.

R1.1. Igiena personală

Obiceiurile respondenților de a-și păstra igiena personală sunt prezentate mai jos:

- 24 dintre respondenți consideră că este necesar să faci duș zilnic, 7 respondenți doar de 3 ori pe săptămână și unul a răspuns că lunar;
- 15 respondenți consideră că trebuie să te speli pe dinți de două ori pe zi, 11 doar o singură dată pe zi, 3 dintre respondenți consideră de 2-3 ori pe săptămână este suficient, iar alți trei o dată pe săptămână;
- doar jumătate dintre respondenți consideră că ar trebui lenjeria de corp schimbată zilnic; 5 consideră ca de 2-3 ori pe săptămână este suficient, iar alți 5 săptămânal și 2 respondenți spun că lunar.

Așa cum se poate observa atât din răspunsurile oferite cât și reprezentarea grafică a situației generale a eșantionului de studiu

(Fig.6), rutinele comportamentale implicând igiena personală nu se apropie de nivelul de conștientizare și practicare dezirabil, cele mai mari deficiențe fiind reflectate de curbele rezultate pentru obișnuința schimbării lenjeriei, igienei/ îngrijirii danturii și a părului.

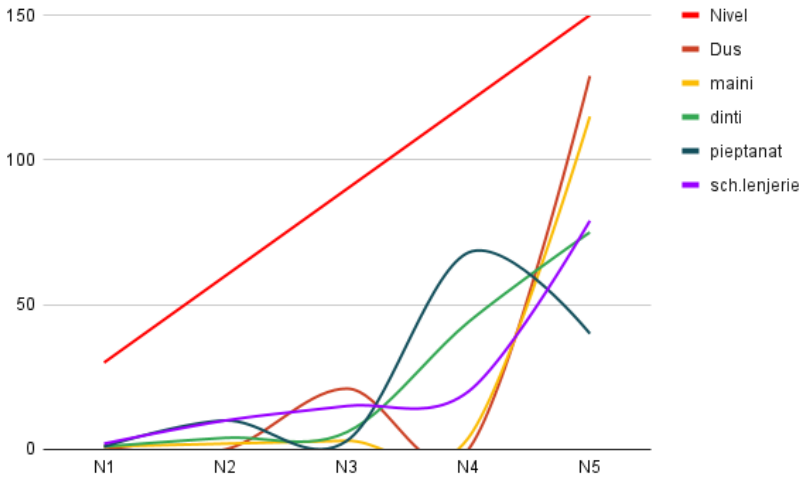

Fig.6. Rutine comportamentale – igiena personală

Deși conștientizează importanța curățeniei personale și a mediului în care locuiesc, această cunoaștere nu este interiorizată, este mai degrabă o adaptare superficială la mediul social în care evoluează decât o nevoie personală, cel mai important fiind pentru tineri să poarte haine curate (Fig.7).

5. Curățenia este destul de importantă, credeți?

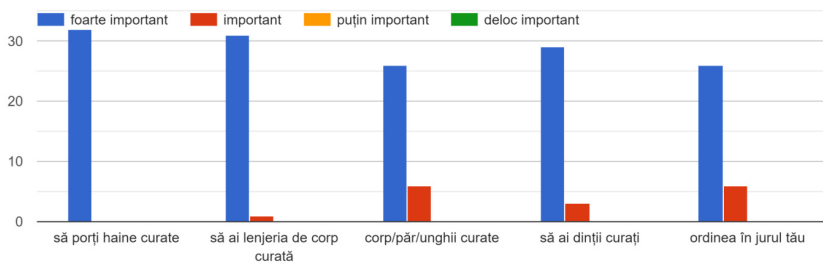

Fig.7. Opinii referitoare la importanța igienei personale

Concluzionând am putea spune că nu doar integrarea în societate și păstrarea sănătății pe termen lung impun obligatoriu însușirea corectă de către toți respondenții a normelor de igienă personală, ci mai ales nevoia rutinelor de viață. Cu toate ca toți respondenții consideră că este foarte important și important să poarte haine curate, să-și mențină corpul, unghiile, dinții curați, un procent foarte mare, 50%, nu au însușite corect noțiunile privind igiena dentară și igiena corporală.

R1.2. Alimentație sănătoasă

Alimentația corectă în rândul adolescenților, alături de somn și igienă personală contribuie la creșterea și dezvoltarea normală a organismului, prevenind apariția anumitor boli. Adolescenții cu vârsta între 14-17 ani au nevoie în medie de 8-10 ore de somn, din răspunsurile lor se observă că doar 6 respondenți nu știu sau nu s-au gândit că acest aspect este important.

6. Ce credeți, cât ar trebui să dormiți în fiecare noapte?

32 de răspunsuri

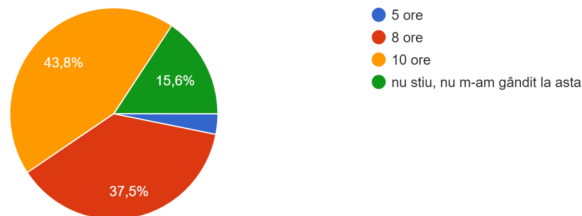

Fig.8. Conștientizarea necesității somnului

În ceea ce privește alimentația corectă și sănătoasă, din evaluare se poate observa că:

- peste jumătate dintre respondenți (53%) consumă rar, foarte rar sau deloc fructe, lactate și legume (17-18 respondenți);
- 72% dintre respondenți (23-24) au declarat că ei consumă multe și foarte multe dulciuri, băuturi acidulate și băuturi energizante;
- 40% dintre respondenți (13-14) consumă mult și foarte mult mâncare de tip fast-food, pizza și paste.

Deși responsabilitatea regimului alimentar este preponderent în sarcina administrativă a instituțiilor (centrelor) de plasament, accesul tinerilor la un buget personal, chiar dacă destul de mic, le permite

acestora cheltuieli personale care afectează aceste rutine alimentare, ceea ce generează curbele comportamentale rezultate pentru grupul studiat reprezentate în Fig.9, relevând o predispoziție nesănătoasă a grupului spre dulciuri, băuturi carbogazoase, fast-food, pizza/paste, în detrimentul alimentelor sănătoase, nici măcar fructele nefiind printre preferatele tinerilor, situație constatată și cu ocazia vizitelor ocazionate de evaluarea tinerilor, care au refuzat fructele oferite și au solicitat suplimentarea dulciurilor (în special bomboane).

Obiceiuri alimentare

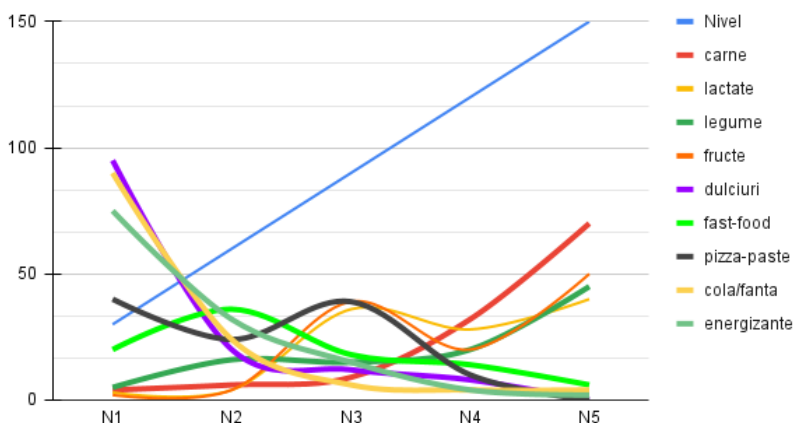

Fig.9. Preferințe și obiceiuri alimentare pentru grupul de studiu

Ajustarea răspunsurilor prin observație personală: invitați pentru completarea chestionarelor de evaluare, tinerii au primit câte o brățară inscripționată cu mesaj motivațional și au avut la dispoziție, pentru a-și alege ce/cât doresc să consume, din următoarele produse: fructe (portocale/banane) dulciuri (prăjituri/bomboane), apă și suc de fructe pasteurizat. Brățara a fost primită fără prea mare entuziasm (*eu mai am, nu-mi trebuie*), fructele au fost evitate, dulciurile și sucurile au avut mai mare succes (bomboanele cel mai mare succes).

Ajustare raportată la informațiile din centrele de plasament: apetența crescută pentru băuturi energizante, de proastă calitate (preț mic), foarte greu de combătut. Propuneri de activități: segmentul țintă ar trebui să fie tinerii de 14-16 ani, activitățile ar trebui să fie de impact (materiale video/experimente) și ar trebui să evidențieze impactul asupra organismului, toxicitatea acestor produse. Eficiența ar fi crescută prin abordarea de tip one-by-one, exemplu personal, valorificarea leaderilor ca vectori de opinie și agenți ai schimbării.

R1.3. Igiena mediului personal

Un alt factor care contribuie pe termen lung la menținerea sănătății este menținerea curată a spațiului în care se locuiește. Evaluarea a relevat faptul că nici aceste rutine nu sunt fixate, un sfert dintre respondenți (25%) au dat răspunsuri necorespunzătoare:

- 7 respondenți nu își fac patul zilnic;
- 7 respondenți nu consideră că ar trebui zilnic camera aerisită;
- 8 respondenți consideră că trebuie să șteargă praful și să măture de 2 ori pe zi, iar 14 zilnic;
- 1 respondent consideră că lenjeria de pat trebuie schimbată de două ori pe zi, 6 zilnic, iar 9 de două ori pe săptămână.

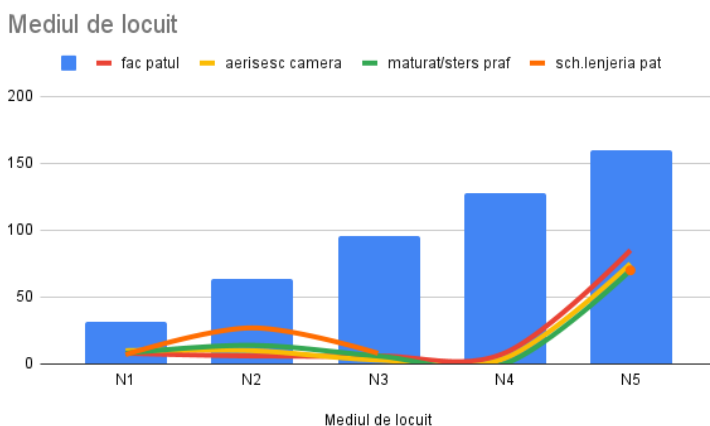

Fig.10. Obiceiuri legate de igiena mediului de locuit

Reprezentarea grafică a obiceiurilor legate de igiena mediului de locuit confirmă supoziția inițială – singurele sarcini casnice la care este solicitat și respectiv oferit ajutorul tinerilor este schimbarea lenjeriei de pat. În privința rutinelor, reprezentarea grafică arată în mod explicit faptul că tinerilor le lipsește chiar și reflexul elementar de a aerisi camera în care locuiesc și de a-și aranja patul în care dorm. Propuneri rezultate din discuțiile cu voluntarii și educatorii din centrele de plasament: întrucât nu este posibilă nici un fel de constrângere, iar condițiile de locuit cad exclusiv în sarcina personalului centrelor de plasament, singura abordare posibilă ar fi condiționarea pozitivă, eventuala stimulare a competitivității prin concursuri/întreceri de tip **Cea mai frumoasă cameră**, identificarea și valorificarea leader-ilor ca vectori de opinie, exemplul personal.

R.1.4. Educație sexuală

Din răspunsurile tinerilor putem spune că educația sexuală lipsește și ar trebui abordată cu multă responsabilitate atât în școli, cât și în centrele de plasament, pentru a se evita sarcinile nedorite, avortul, traumele emoționale, bolile cu transmitere sexuală. Sărăcia și lipsa educației sexuale în școală, în familie, în centrele de plasament etc. a adus România pe un rușinos loc 1 în Uniunea Europeană în ceea ce privește numărul de nașteri în rândul tinerelor sub 15 ani, conform statisticilor INS menționate de Organizația Salvați Copiii (2021). Tot din acest studiu reiese că județul Sibiu se situează pe locul 5 într-un top al județelor, una din 7 femei care nasc în maternitățile din județul nostru este minoră.

Discuțiile despre sex le poartă des și foarte des cu prietenii (8 respondenți) sau în centrul de plasament (12 respondenți). Formarea va trebui să vizeze și această direcție, dar de o manieră care să fie apropiată de discuțiile prietenești, eventual într-o abordare informală, nu un atelier cu tematică precizată. Faptul că 17 respondenți au spus că la școală niciodată nu au discutat despre sex, iar 14 au spus același lucru despre centrul de plasament, arată că acest subiect este în general evitat.

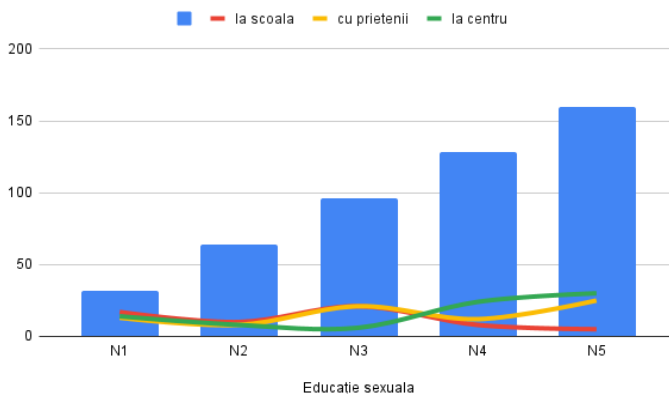

Fig.11. Educație sexuală

Referitor la ceea ce știu despre sexul protejat, 23 respondenți au menționat “prezervativul” și doar un respondent a răspuns “că ești protejat dacă nu faci sex”, 10 respondenți nu știu sau nu vor să vorbească despre acest subiect. La următoarea întrebare referitoare la importanța sexului protejat doar 5 respondenți au dat un răspuns corect (te protejezi de boli și sarcină nedorite), 22 dintre ei au dat un răspuns parțial corect (12 respondenți au spus doar evitarea sarcinilor nedorite și 10 respondenți au spus doar

de evitarea bolilor cu transmitere sexuală) iar 5 respondenți nu au vrut să răspundă la această întrebare.

15. Ce știți despre sexul protejat?

32 de răspunsuri

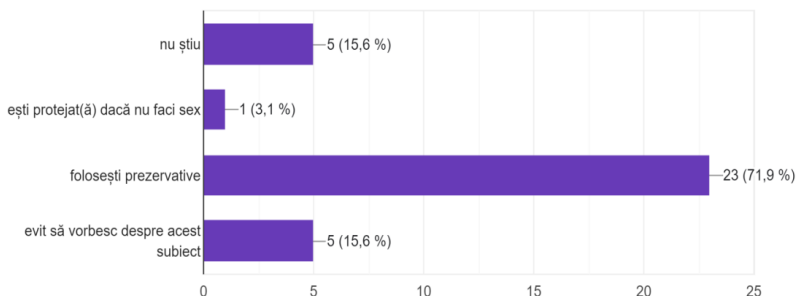

Fig.12. Informații despre sex protejat

Formarea ar trebui poate să focalizeze și asupra abordării tematicii în contextul familiei, întrucât rezultatele evaluării relevă conștientizarea destul de bună a importanței familiei pentru respondenți. Conform discuțiilor cu Asociația, această direcție de formare va fi considerată distinct, și nu va fi inclusă în acest proiect, întrucât a fost deja inițiat un alt proiect prin intermediul căruia va fi organizată o formare strict specializată pe direcțiile educație sexuală/abuz, print-o colaborare cu o organizație specializată în domeniu.

R1.5. Comportamente de risc

Conform statisticilor, în 2021, România ocupă un rușinos loc 2 în Uniunea Europeană la consumul de alcool, iar un mare procent este alcătuit din adolescenți. Alcoolul alături de tutun și droguri sunt tentații foarte mari în rândul tuturor adolescenților, indiferent de mediul din care provin. Întrebările adresate au vizat eventuala motivație a consumului, aceasta fiind direcția intenționată pentru abordarea formării tinerilor, în ideea eficienței mai mari a formării obiceiurilor sănătoase decât a justificărilor medicale sau a aprecierii pur teoretice a dezavantajelor obiceiurilor nocive. Centralizând datele evaluării se observă că: 59% dintre respondenți fumează și 50% consumă băuturi alcoolice, 5 dintre ei consumă droguri, motivația principală fiind dată de falsa percepție a puterii personale în societate sau influențele anturajului, acestea fiind direcțiile în care va trebui direcționat dialogul.

Motivația consumului

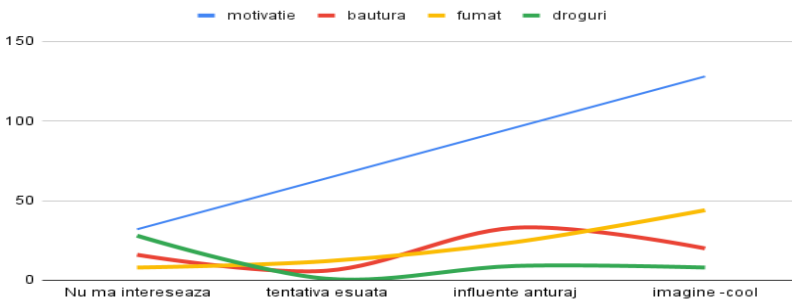

Fig. 13. Consum substanțe nocive

Deasemeni, răspunsurile chestionarului de evaluare relevă și faptul că peste jumătate din respondenți (56%) nu cunosc efectele reale ale alcoolului, tutunului asupra sănătății fizice și psihice. Procentul scade la 31% când vine vorba de droguri, deci o abordare a acestei teme de discuție devine necesară. Este vizibilă preponderența opiniei că acest consum, indiferent de efectele prezente sau viitoare, este totuși necesar pentru ameliorarea stressului, alinarea angoaselor sau frustrărilor, ajutorul primit din această direcție fiind în percepția tinerilor mai important decât eventualele consecințe. Abordarea formativă ar trebui să focalizeze pe materiale de impact referitoare la efectele acestor substanțe asupra organismului, precum și pe direcția diminuării influențelor anturajului – sursă principală a motivației și obiceiurilor de consum.

Efectele consumului

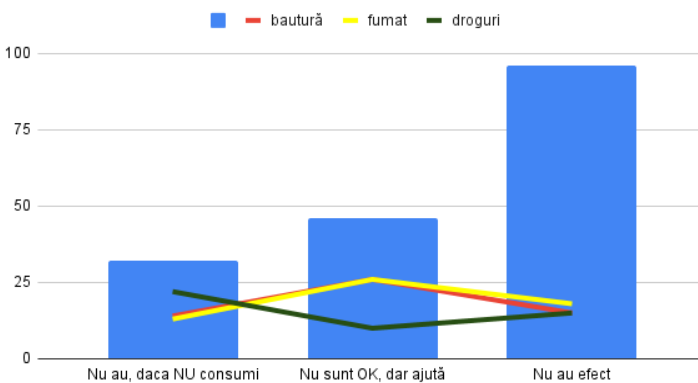

Fig.14. Percepție asupra efectelor consumului de substanțe nocive

Includem în zona comportamentelor de risc, deci, și tematica legată de abuz, întrucât este puternic conectată atât cu tema comportamentelor de risc (băutură, fumat, droguri) cât și cu tema educației sexuale. La întrebarea “Ce înțelegeți prin trafic de persoane?” 50% dintre respondenți au ales răspunsul corect; jumătate dintre respondenți nu știu ce înseamnă trafic de persoane, ei consideră că este vorba despre persoane aflate la închisoare sau că se referă la modul de deplasare a oamenilor pe stradă. Tematica ar trebui considerată corelat cu cea a comportamentelor de risc, dar și cu cea a evoluției sociale a tinerilor, a raporturilor sociale, rezultate și direcții de intervenție fiind inventariate în secțiunile următoare.

13. Ce înțelegeți prin trafic de persoane?

32 de răspunsuri

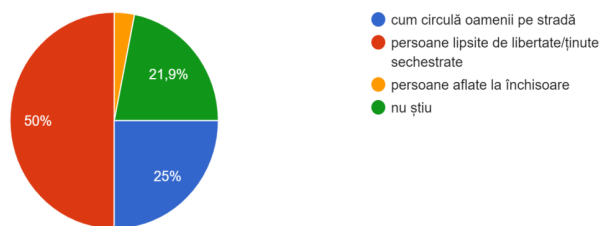

Fig.15. Percepția asupra traficului de persoane

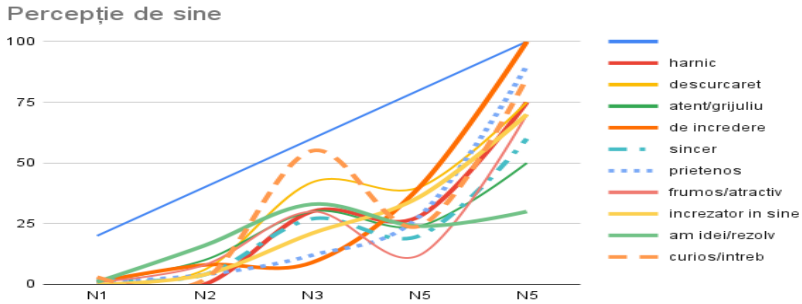
2.2. Self-management

R.2.1 Percepție de sine

Pentru a defini direcțiile de intervenție am considerat oportun să identificăm, în primă instanță, percepția de sine a tinerilor. Folosind o serie de adjective am urmărit să evidențiem la respondenții noștri câteva aspecte legate de disciplina muncii (harnic, întreprinzător, curios/întreabă), trăsături de personalitate (atent, grijuliu, sincer, prietenos) și încrederea în sine (încrăzător în forțele proprii, rezolva probleme).

Din răspunsurile primite se observă că respondenții se consideră într-o proporție foarte mare persoane de încredere 81%, prietenoși 78%, sinceri 66% și doar 50% au declarat că sunt grijulii și atenți cu cei din jurul lor, sunt empatici.

72% declară că sunt încrăzători în forțele proprii, dar doar 37% au idei și rezolvă probleme atunci când le întâlnesc și 53% se declară

mulțumiți de aspectul lor fizic. Într-o proporție mare spun că se considera foarte harnici 69%, întreabă și sunt curioși să afle lucruri noi 72%, dar când vine vorba de a se descurca în diverse situații doar 47% reușesc. Nu știm în ce măsură este întemeiată încrederea respondenților în forțelor proprii și dacă se bazează pe calitățile și abilitățile necesare pentru reușita în viață. De aceea prin formarea intenționată se va viza și acest aspect. Dacă vom corela aceste răspunsuri cu cele referitoare la situația școlară putem ajusta aceste observații negativ, considerând răspunsurile referitoare la prezentul vieții lor școlare.

Din răspunsuri date reiese că peste 50% dintre respondenți doresc să continue studiile, lucru care este îmbucurător. Dar, din răspunsurile ulterioare se observă că nu fac diferența dintre școală profesională și liceu sau că nu au fost atenți la întrebare. Traseul școlar nu pare să prezinte o mare semnificație pentru tineri; pare mai important pentru tineri faptul de a fi în școală și a urma un parcurs firesc, decât direcția spre care se îndreaptă acest traseu. La început, 26 dintre ei declară că sunt la școala profesională, 5 la liceu și doar unul nu mai frecventează școala. Confuzia devine evidentă la solicitarea precizării referitoare la școala profesională, unde suprapunerile de răspunsuri indică fie nesiguranță fie superficialitate în tratarea întrebării.

2. Dacă ești la liceu în ce clasă ești?

17 răspunsuri

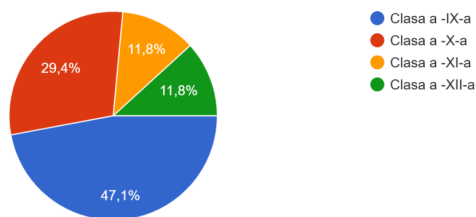

Fig.17. Situație școlară (liceu)

3. Dacă ești la școala profesională în ce an ești?

21 de răspunsuri

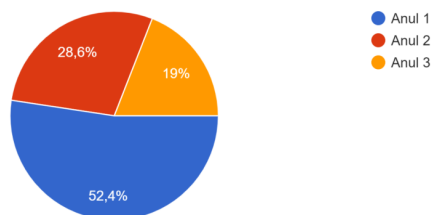

Fig.18. Situație școlară (școală profesională)

Această dorință de a-și contura viitorul după școală este afectată de incertitudini pentru mai mult de jumătate dintre tineri; direcția de formare spre identificarea viitorului profesional este considerată de prezentul demers, la capitolul referitor la abilități și valorificarea profesională a acestor abilități. Totuși, destul de puțini dintre tineri (12,5%) nu sunt neapărat interesați de continuarea eforturilor.

Hai să ne cunoaștem, deci... Ți place aici, la noi? Aici învață cei care vor să devină profesori. 3. Tie ți-ar plăcea să mergi mai departe, la o școală după liceu?

32 de răspunsuri

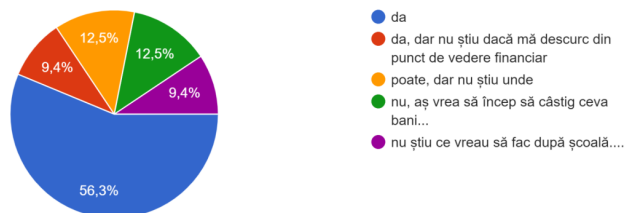

Fig.19. Percepția asupra viitorului profesional

Autonomia decizională nu se poate manifesta pe multe direcții la această etapă a vieții și în contextul dezvoltării în mediul protectiv al centrelor de plasament. Totuși am încercat să identificăm un tipar decizional pentru viața cotidiană - tinerii nu sunt influențați prea puternic de anturaj, asumându-și libertatea decizională între colegi/prieteni, și chiar și la școală, doar comportamentul de cumpărare este în mai mare măsură supus influențelor (Fig.20), ceea ce este de așteptat pentru vârsta și etapa de integrare socială a tinerilor.

Adoptare decizii

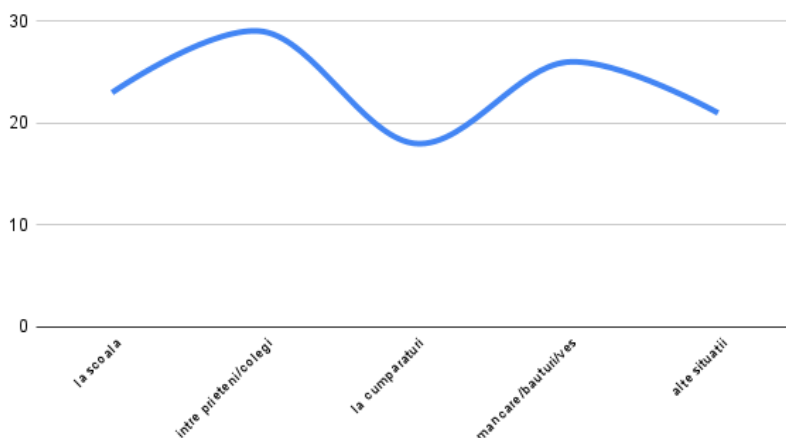

Fig.20. Autonomie decizională

Capacitatea de planificare și organizare a vieții personale cotidiene a fost testată la nivelul practic și e relevantă de răspunsurile la întrebarea dacă au făcut vreodată o listă de cumpărături, rezultatul fiind pozitiv: 75% au răspuns afirmativ, doar un respondent nu a făcut niciodată, și unul nu știe ce ar fi aceasta. Relevant este faptul că 18,8% dintre respondenți nu au avut nevoie, deci nu manifestă un minim interes pentru independența financiară și de acțiune, preferând confortul unei vieți organizate din exterior.

1. Ați făcut vreodată o listă de cumpărături?

32 de răspunsuri

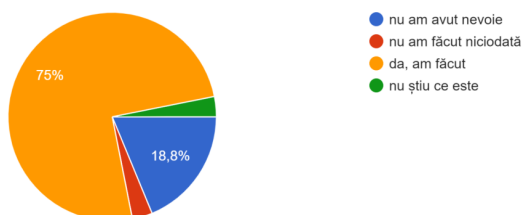

Fig.21. Lista de cumpărături

Capacitatea de a planifica viața zilnică nu a fost testată pe alte segmente, însă, distinct față de această întrebare, la o distanță care nu permite conexiunea întrebărilor/răspunsurilor, chestionarul a investigat

capacitatea de a respecta eventualele planificări ale vieții cotidiene, care relevă faptul că majoritatea respondenților (81,2%) manifestă consecvență în urmărirea obiectivelor vieții cotidiene, doar 18,8% afirmând că renunță dacă întâmpina greutăți pe parcurs. Abilitatea ar trebui exersată în situații concrete prin formarea intenționată.

9. Dacă vă faceți planuri vă țineți de ele?

32 de răspunsuri

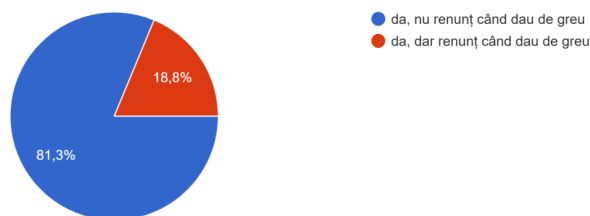

Fig.22. Planificare

Extinzând perspectiva pentru un orizont de timp mai amplu am încercat să provocăm tinerii să-și imagineze viitorul dorit. Rezultatele nu sunt foarte relevante, întrucât fie din neînțelegerea întrebării, fie din nesiguranța sau abordarea superficială a răspunsului, fie din dorința de a lăsa o imagine cât mai bună, rezultatele arată că majoritatea tinerilor (94%) știu cum ar vrea să arate viața lor și viitorul lor, ca mai apoi, această afirmație să fie nuanțată, și 15 dintre respondenți (47%) afirmă că știu cum ar vrea să fie viața/viitorul lor doar pe termen scurt, în timp ce 17 afirmă că nu știu acest lucru. Corelând aceste rezultate cu discuțiile libere purtate în timpul evaluării prin chestionar, rezultă că percepția tinerilor asupra viitorului (atât cel apropiat, cât și cel îndepărtat) este nu doar vagă, dar complet nerealistă și vizează exclusiv capacitatea de a genera, pe căi încă neidentificate, câștiguri financiare (*“eu nu mă fac profesor, ca tine, că vreau să câștig bani mai mulți”*, *“eu pot orice singur, nu am nevoie de niciun ajutor”*, *“la ce-ți trebuie școala? trebuie doar să faci bani”*, *“eu nu vreau meserie, vreau bani”*, *“văd eu, eu oricum sunt cel mai tare!”*) sau greu de realizat din lipsa orientării (*“aș dori să încep meseria de frizer dar nu știu cum să încep”*, *“o chestie despre mine este că îmi place să merg la școală ca să îmi văd colegii”*).

R2.2. Rutine zilnice

Nivelul de implicare în sarcinile zilnice ale vieții personale este destul de scăzut, în mod oarecum previzibil, dat fiind că acestea

sunt asigurate de personalul centrelor. Cele mai practicate sarcini în care tinerii au fost implicați sunt: schimbat lenjeria de pat, pus masa și spălatul vaselor, călcatul rufelor fiind evident cea mai puțin atractivă dintre acestea, sau cea la care au avut acces în cea mai mică măsură, probabil și datorită cerințelor de securitate impuse în centrul de plasament.

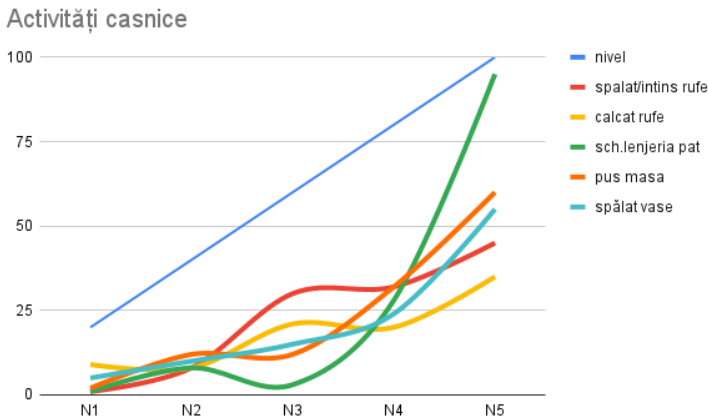

Fig.23. Implicare în activități casnice

R2.3. Gătit

În privința gătitului, implicarea este foarte redusă - nu au fost solicitați sau nu au dorit să ofere ajutor la marea majoritate a activităților implicate de gătit. Preponderența răspunsurilor *Niciodată* la întrebările referitoare la aceasta contribuție e relevantă pentru acest nivel minim de implicare - nu au ajutat niciodată la gătit ciorbe/supe 44% dintre tineri, la operațiunea simplă de a pregăti salată nu au participat niciodată 38% dintre tineri, iar la pregătirea dulciurilor simple (biscuiți/prăjituri) nu au participat niciodată 35% dintre tineri (59% dintre respondenți fiind băieți, este oarecum de așteptat), dar totuși manopera simplă (și elementară) de a pregăti un ou fiert/omletă sau a pregăti un sandwich nu a fost abordată niciodată de către 29% , respectiv 19% dintre respondenți. Totuși, au fost implicați în activități care combină socializarea cu pregătirea hranei, astfel că 38% dintre tineri au făcut grătar foarte des, iar 32% au asistat foarte des la pregătirea hranei, iar 32% dintre ei au participat/ajutat foarte des la alte activități de gătit. Putem presupune ca aceste activități care implică socializare, pregătirea împreună a hranei, ar fi preferate de tineri, în detrimentul celor care vizează propria rutină zilnică de pregătire a hranei, pentru nevoile proprii.

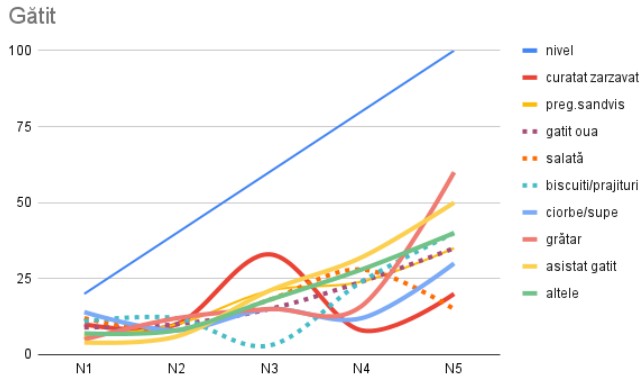

Fig.24. Implicare în activități de gătit

Interesul pentru această activitate de supraviețuire nu este suficient de mare de altfel. Doar 28,1% au și gătit după o rețetă, în timp ce 31,3% ar fi fost interesați, dar neavând posibilitatea de a o și încerca, au renunțat la idee. Restul de tineri pur și simplu nu au căutat vreodată vreo rețetă (21,9%) sau afirmă ferm că nu-i interesează activitatea de gătit (18,8%), dar aici din nou ar trebui făcută corelația cu procentul de fete din eșantion (56,3%) ceea ce poate releva o anumită segregare pe criteriul genului a orientării spre tipuri de activități cotidiene.

4. Ați citit sau vizionat vreo rețetă?

32 de răspunsuri

Fig.25. Interes pentru gătit

R2.4 Gestionarea timpului

Următoarea întrebare a fost adresată urmărindu-se mai multe aspecte: dacă respondenții respectă regulile, dacă sunt consecvenți și termină ce au început, renunță ușor când dau de greu, dar și

cât de sinceri sunt atunci când răspund. S-au făcut afirmații identice, spuse diferit, gen „întotdeauna respect regulile” și „niciodată nu fac cum știu eu mai bine, respect regulile” etc. Când primesc o sarcină/desfășoară o activitate, 18 dintre respondenți declară că „întotdeauna respect regulile”, iar la pasul următor doar 9 respondenți declară ca „niciodată nu fac cum știu eu mai bine, respect regulile”. Se observă că 9 respondenți fie nu au fost atenți la întrebare, fie nu au înțeles că era aceeași întrebare adresată diferit, fie nu au spus adevărul. La fel, mai departe același număr de respondenți, 9, au răspunsuri contradictorii, de exemplu, doar un respondent declară că „niciodată nu respectă regulile”, iar la următoarea întrebare 10 respondenți declară că „întotdeauna fac cum știu eu mai bine, nu mă interesează regulile”. Un număr foarte mare de respondenți - 25, declară că „întotdeauna termină sarcina începută”, iar la următorul pas 9 respondenți declară că „se supără dacă greșesc și renunță” și 18 spun că „se supără un pic, dar nu renunță”. Din nou se observă că există o discrepanță între răspunsuri și că 7 dintre ei fie nu au fost sinceri, fie nu au reușit să-și reprezinte corect situația. Formarea intenționată va trebui să propună exerciții de antrenare a perseverenței (Duckworth, 2016), și a mentalității de dezvoltare (Dweck, 2017), pentru situații de complexitate în creștere progresivă, referitoare la viața lor, nu a parcursului academic.

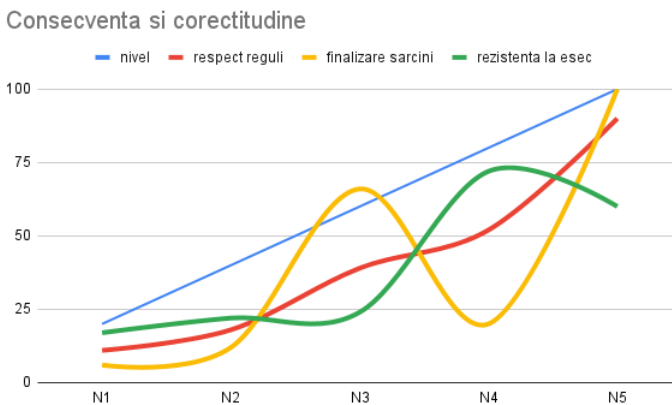

Fig.26. Consecvență și corectitudine

Ar trebui ca pe parcursul acestor formări să ținem cont de eventuala tendință a tinerilor de a cosmetiza puțin adevărul, în favoarea unei mai bune imagini de sine, pe care tinerii nu neapărat doresc să o prezinte mediului extern, dar chiar doresc să o consolideze în propria concepție despre sine. Această tendință are un impact pozitiv și deci ar trebui valorificată, și canalizată corect.

2.3. Relații sociale

R.3.1. Relații sociale

Capacitatea de a înțelege emoțiile altor persoane, capacitatea de empatie percepută de către tineri se poate observa în reprezentarea grafică de mai jos, în care nivelele de competență au fost stabilite conform taxonomiei Krathwohl (Andron, 2011). Nu este o percepție foarte fină a stării psihice/afective a celor din jur, se observă că respondenții reacționează preponderent la sările evidente (râs, veselie, plâns), și nu implică neapărat și acțiune în consecință, în cazul situațiilor care impun intervenție/ajutor. Este o percepție exacerbată a registrului pozitiv al stărilor afective, nevoia de racordare la acest registru, reacția fără organizare, și teama de registrul negativ, implicit lipsa de reacție în această direcție (Fig.27). Pentru intervenția formativă pot fi utilizate exerciții de antrenare a simțului situației, autenticității, empatiei, capacității de interacțiune (Albrecht, 2007).

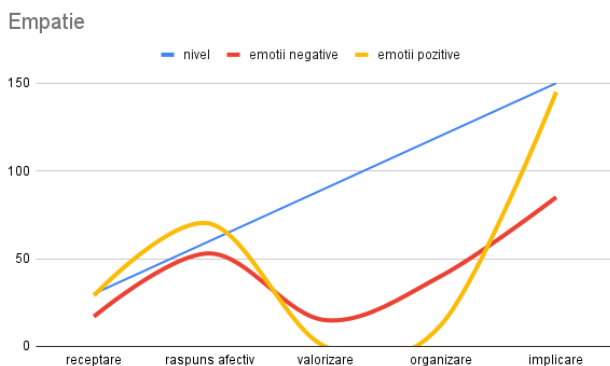

Fig.27. Manifestare empatie

Așa cum se observă și din reprezentarea grafică de mai jos (Fig.28), respondenții sunt deschiși la experiențe noi, își doresc să viziteze locuri pe care nu le-au mai văzut, să cunoască oameni noi, dar 62 % (20 dintre respondenți) au nevoie de timp pentru a se adapta la noile situații. Este evident că tinerii valorizează în mai mare măsură decât reușesc să organizeze aceste experiențe noi. Această disponibilitate deosebit de mare (specifică vârstei și probabil exacerbată de mediul de viață mai restrâns) ar trebui valorificată de activitățile de formare prin propunerea de experiențe inedite pentru formările organizate, ceea ce va genera o creștere considerabilă a eficienței.

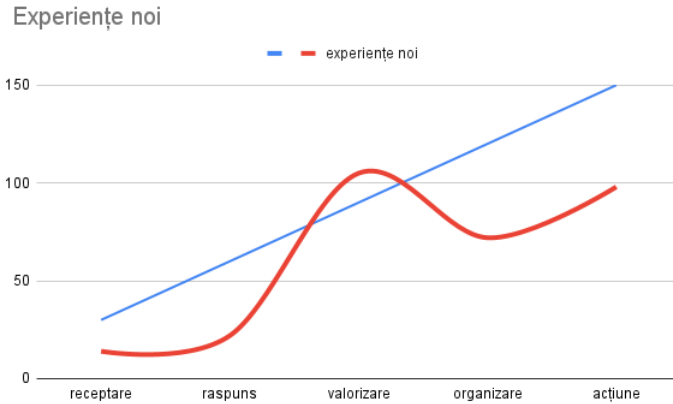

Fig.28 Poziționarea grupului de studiu față de experiențe noi

Modul de socializare al tinerilor din centrele de plasament nu este diferit de modul de socializare al altor tineri, 90.6% declară că socializează prin intermediul device-urilor, 75% socializează cu colegii de la școală și cu cei din centrul de plasament. Jumătate dintre ei au spus că socializează pe stradă, iar un procent asemănător în alte locuri, aspecte pe care nu știm cum să le interpretăm, urmând ca formarea intenționată să încerce să identifice și contexte de socializare reale și dezirabile pentru tineri. Deasemeni, este de exploatat disponibilitatea de a utiliza social media pentru valorificarea acestui canal de comunicare și în formările intenționate, ca sursă suplimentară de informație utilă. Deschiderea spre comunicare în centrul de plasament indică posibilitatea de întărire a relațiilor sociale în interiorul centrului și valorizarea acestui tip de socializare în formarea vizată, prin fructificarea eventualei disponibilități de colaborare și pe direcția formării în manieră informală.

2. Cum socializezi (vorbești cu ceilalți)?

32 de răspunsuri

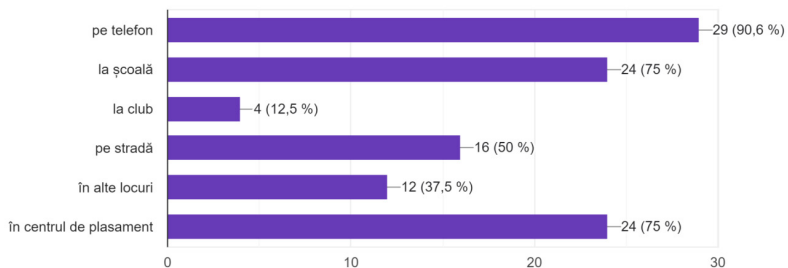

Fig.29. Modalități de socializare specifice grupului de studiu

Prietenii, alături de relațiile de familie sunt legăturile cele mai puternice pe care le pot experimenta de-a lungul vieții. Cum relațiile de familie lipsesc sau sunt foarte slabe, pentru acești tineri relațiile de prietenie sunt extrem de importante. Din răspunsurile lor se observă că toți consideră că au prieteni, fie dintre colegii din centrul de plasament (59%), fie din afara centrului de plasament (78%).

3. Dar alți prieteni mai ai?

32 de răspunsuri

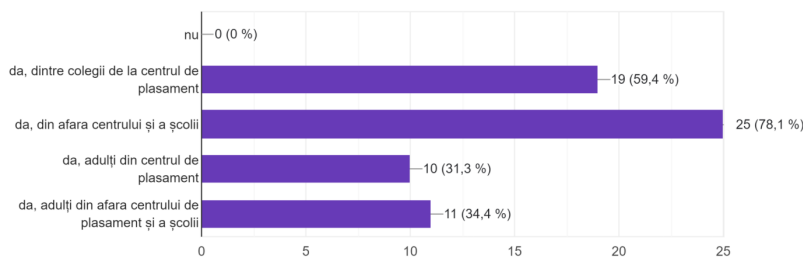

Fig.30. Relații de prietenie

Doar 30% îi consideră prieteni pe adulții din centrul de plasament sau adulți din afara centrului de plasament. Aceste rezultate oferă indicii referitoare la modul de abordare a activității de formare - excesul de ateliere formale nu va fi primit cu entuziasm, ar trebui introduse activități de formare în cadrul activităților de mare interes pentru tineri, cele care implică ieșiri din centrul de plasament, activități libere în care tinerii se simt mai apropiați de voluntari.

4. Ce înțelegi prin prieten?

32 de răspunsuri

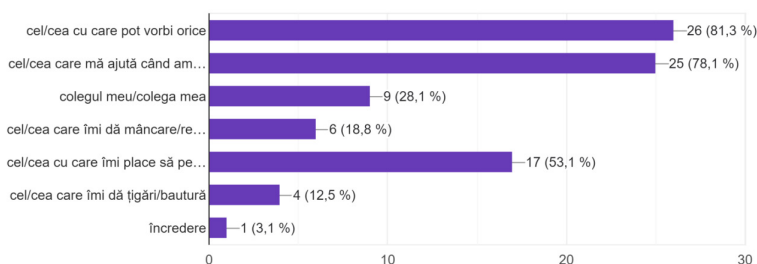

Fig.31. Percepția asupra calității de prieten

Tinerii evaluați îi consideră prieteni pe cei cu care pot să vorbească despre orice subiect (81%), cei care îi ajută când au nevoie (78%), cei cu care petrec timpul liber (53%), pe colegii lor (28%). 6 respondenți îi consideră prieteni pe cei care au grijă de ei, dându-le mâncare/haine/

rechizite, aceștia ar putea fi și membrii personalului din centrele de plasament. Din păcate 12% (4 respondenți) îi consideră prieteni pe cei care au un efect negativ asupra lor, cei care le dau țigări și băutură. Formarea ar trebui să vizeze deci activități de grup (Belmont, 2015) care vizează cunoașterea celorlalți, descoperirea de sine, abordarea diferită a situațiilor de viață.

R3.2. Pe stradă

Peste 40% dintre respondenți recunosc că (rar sau tot timpul) nu au un comportament adecvat la școală sau pe stradă. Din reprezentarea grafică a nivelelor de competență pe această direcție, și din interpretarea fiecărei situații chestionate, se observă că nevoia de intervenție ar trebui să fie continuă, cu orice ocazie de „ieșire în lume” organizată de voluntari. Intervenția formală, izolată, este total ineficientă, întrucât tinerii cunosc la nivel teoretic și probabil superficial normele comportamentului civilizat dar nu antrenează această cunoaștere. Impulsurile de agresivitate verbală pot fi însă controlate prin organizarea unor activități informale (Belmont, 2015) de comunicare asertivă, joc de rol agresiv/nonasertiv/asertiv, cartonașe cu replici, cu final deschis, exerciții de comunicare non-verbală, filmarea grupului.

Din analiza răspunsurilor grupului evaluat și din reprezentarea grafică a acestor rezultate pentru acest grup (Fig. 32) este vizibilă atitudinea neglijentă față de societate și mediul ambiant, în mai mare măsură decât manifestările extreme ale comportamentului social, deci posibilitatea de remediere a acestui comportament nu necesită intervenții foarte elaborate din perspectiva consilierii psihologice care să ajusteze un eventual comportament agresiv, ci doar o canalizare a efortului formativ spre comportamente acceptabile social, pentru care probabil tinerii nu conștientizează suficient necesitatea:

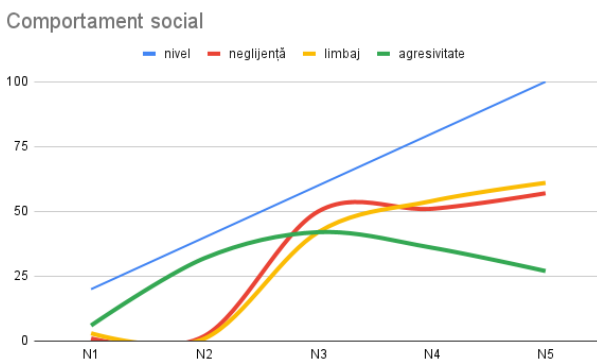

Fig.32. Manifestări neadecvate ale comportamentului social pentru grupul de studiu

- 41% aruncă resturi și ambalaje pe jos (12 rar și un respondent tot timpul);
- 47% scuipă/aruncă coji de semințe pe jos (13 rar și 2 respondenți tot timpul);
- 56% se ceartă/strigă (16 spun că rar se ceartă și strigă, doar 2 respondenți spun că se ceartă și strigă tot timpul);
- 34% spun că vorbesc urât cu necunoscuții (8 spun că rar vorbesc urât și doar 3 respondenți spun că vorbesc urât tot timpul), procentul crește când vine vorba de profesorii și colegii lor 46% (13 spun că rar vorbesc urât și doar 1 respondent spune că vorbește urât tot timpul);
- 69 % susțin că se bat la școală/stradă (4 respondenți susțin că se bat tot timpul și 19 o fac rar).

R3.3. Managementul conflictelor

Bullying-ul este un alt subiect abordat, din datele de mai jos se observă că respondenții sunt atât ținte cât și făptuitori. Fenomenul de bullying există și se poate observa sub diverse forme:

- 34% au fost obligați să facă ceva ce nu au vrut (3 susțin că au fost obligați să facă ceva ce nu au vrut des și foarte des, 8 susțin că sunt obligați să facă ceva ce nu au vrut rar și foarte rar);
- 78% susțin că au fost jigniți (9 susțin că au fost jigniți constant, 16 susțin că au fost jigniți rar și foarte rar);
- 61% susțin că au fost bătuți (6 respondenți spun că au fost loviți/bătuți - des și foarte des, iar 13 respondenți spun că au fost loviți/bătuți - rar și foarte rar).

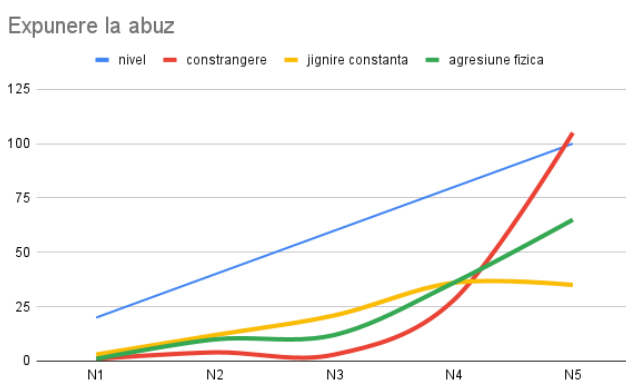

Fig.33. Expunere la abuz pentru grupul de studiu

Ca preponderență în grupul de studiu apare jignirea constantă la un nivel mai înalt, iar față de constrângere și agresiune, pentru

a evita escaladarea acestor forme de agresiune ar putea fi utile atelierele de antrenare a limbajului și comportamentului asertiv, menționate anterior, întrucât atitudinea celui supus agresiunii poate fi determinantă în evitarea abuzului. Aceeași rută de intervenție este utilă și în ceea ce privește direcția de management al conflictului relevată de prezentarea situației de mai jos.

Cât despre evitarea conflictelor și a violenței, 53% dintre respondenți spun că uneori le evită, 6 nu le evită niciodată, iar 31% spun că răspund la violență cu violență. Același procent, 53%, încearcă să îi împace pe cei care sunt în conflict. Din reprezentarea grafică de mai jos, unde nivelele au fost considerate conform ierarhizării obiectivelor acționale prin taxonomia Simpson (Andron, 2011) apare evidentă nevoia de intervenție pentru aplatizarea curbei în zonele de dispoziție și reacție, ceea ce va duce la o pantă ascendentă pentru zonele de generare a comportamentelor automate care duc la o mai bună adaptare.

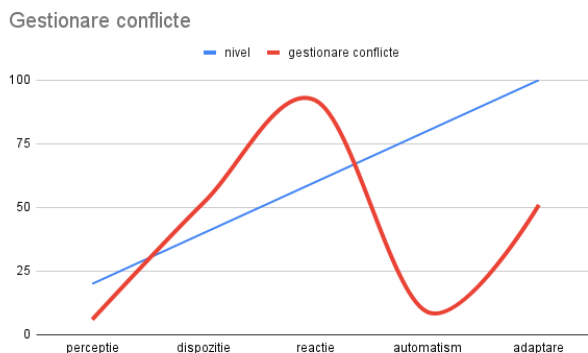

Fig.34. Gestionarea conflictelor

2.4. Orientare profesională

R4.1. Abilități

Activitățile implicând manualitate respectă aceeași orientare de gen identificată deja și se corelează cu rezultatele discutate anterior, indicând un interes deosebit de scăzut pentru micile activități casnice.

Incidența foarte mică a răspunsurilor confirmând un interes mare sau foarte mare pentru oricare dintre activitățile propuse arată motivația foarte scăzută și deci lipsa perspectivei de dezvoltare a interesului pentru asemenea activități care ar putea totuși constitui surse de supraviețuire dacă nu chiar modalități

decente de câștig pe o piață de nișă, poate, dar totuși avidă de forță de muncă. Răspunsurile negative (interes nul sau foarte mic) sunt preponderente pentru toate activitățile propuse de chestionar, indiferent de eventualele stereotipii de gândire referitoare la gen respectiv la ocupațiile potrivite preponderent băieților/fetelor, răspunsurile relevă uniformitatea lipsei interesului pentru tâmplărie(50% deloc, 25% puțin/foarte puțin), croitorie (60% deloc și 22% foarte puțin/puțin), reparații electrocasnice (47% deloc și 25% foarte puțin/puțin); micile reparații casnice (total inutile în mediul protector al orfelinatului) sunt deci total neinteresante(35% deloc, 35% foarte puțin/puțin), doar 32% dintre tineri fiind interesați de această activitate. Singura activitate propusă de chestionar care pare a genera un oarecare interes este cea de reparații calculatoare/ telefoane - 35% interes mare/foarte mare, 22% oarecum interesați și 44% - lipsa oricărui interes. Această situație relevă nu neapărat interesul pentru activitatea în sine, cât mai ales direcția de interes pentru tehnologie, ca și componentă prioritară a vieții lor cotidiene.

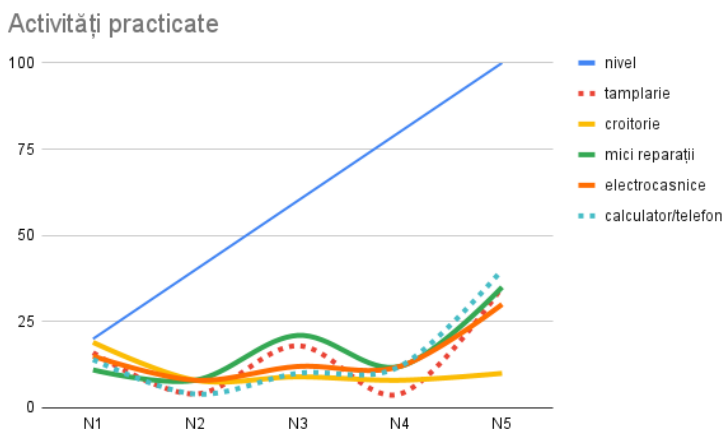

Fig.35. Activități practicate în grupul de studiu

R4.2. Conștientizare abilități

Interesul pentru tehnologie și preponderența activităților în acest domeniu este evident și în auto-analiza abilităților de viață, care se subordonează acestei direcții. Din nou, însă, este evidentă aceeași lipsă a preocupării pentru componenta practică și/sau eventual de orientare profesională, întrucât abilitățile identificate ca fiind cele mai relevante se referă în special la activitatea de divertisment/socializare virtuală, și nu la cea cu un oarecare potențial productiv. Astfel, cele mai dezvoltate abilități conștientizate de tineri

sunt: utilizarea TikTok/WhatsApp/Snapchat/Instagram (79%), ascultarea muzicii/jocuri/editare poze pe Smartphone (79%) și postările Facebook (poze/comentarii) -60%, în timp ce scrierea unui document/CV e conștientizată ca punct forte doar de 25% iar trimiterea/primirea corespondenței electronice e conștientizată ca abilitate foarte bună de doar 38% din respondenți. În schimb, în mod paradoxal, admit că știu foarte bine să caute o informație sau chiar un job în spațiul virtual 60% iar cu școala online s-au descurcat foarte bine 66% din respondenți, ceea ce, corelând, poate indica o abordare superficială ducând la o supraevaluare a acestor competențe. De asemenea, e de remarcat faptul că au conștientizat lipsa totală a abilităților de a elabora documente/Cv sau a scrie/primi email-uri câte 10 tineri iar destul de mulți nu au dat niciun răspuns pentru întrebările referitoare la capacitatea de a căuta pe internet și la abilitatea de a completa chestionarul în mod independent (19), la școala online (21) sau la abilitatea de a se descurca cu o hartă (18), ceea ce poate fi interpretat fie ca lipsă totală de interes față de aceste abilități, fie ca lipsa înțelegerii unor atare acțiuni/activități, pe care nu le-au putut identifica, ca realizabile, acestea fiind pur și simplu ignorate total.

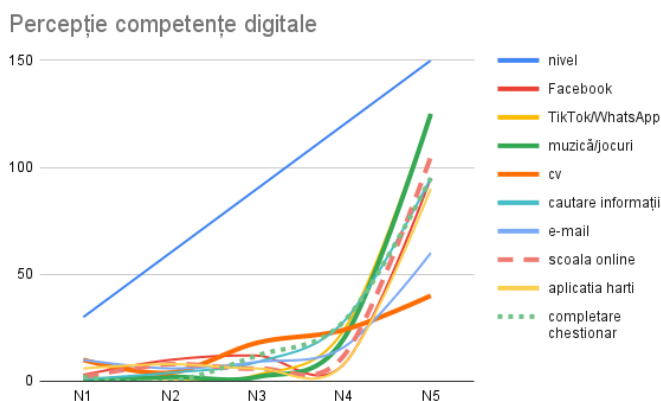

Fig.36. Percepția grupului asupra propriilor competențe digitale

Una dintre întrebările vizând abilitățile digitale se referă la capacitatea de a completa, autonom, acest chestionar. Observația directă la momentul parcurgerii chestionarului de evaluare a evidențiat următoarele situații:

- la prima sesiune de evaluare, unul dintre educatorii din orfelinat, însoțitor al grupului, a dirijat răspunsurile tânărului de care s-a ocupat; la următoarele întâlniri educatorii au fost invitați la o cafea, în afara sălii de evaluare
- voluntarii (instruiți să nu sugereze răspunsuri ci doar să explicitizeze eventualele neînțelegeri referitoare la întrebări) au

fost nevoiți să indice exact acțiunile necesare bifării răspunsurilor solicitate de chestionar, explicând opțiunile și modul de răspuns (Fig.37, Fig.38).

Fig.37. Desfășurarea evaluării

Fig.38. Administrare chestionare de evaluare

Întrucât la finalul fiecărei din cele șase secțiuni ale chestionarului a fost cerută opinia privind gradul de dificultate al activității de completare a chestionarului, efortul identificat de participanții la evaluare a fost perceput astfel:

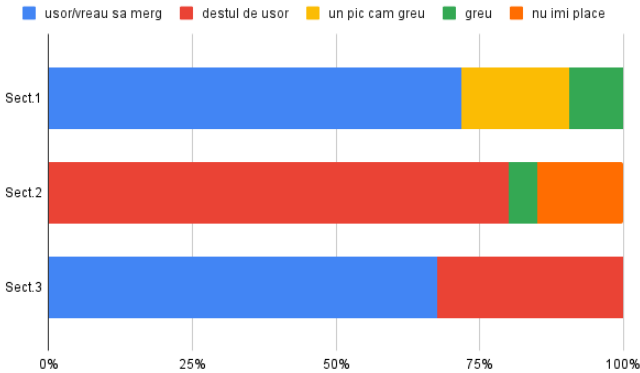

Fig.39. Percepția grupului asupra dificultății completării chestionarului de evaluare

R4.3. Valorificarea abilităților personale

În ceea ce privește plăcerea și/sau consecvența de a exercita/practica activități pentru care există predispoziție sau abilități, este de observat faptul că sunt preponderente activitățile recreative, în detrimentul celor productive (sportul 72%, dansul 59,4%, altele-nespecificate - 56.3%), în timp ce acele activități cu potențial productiv nu sunt nici practicate nici intenționate pentru viitorul apropiat (răspunsuri majoritare *nu mă interesează* fiind referitoare la ocupațiile preponderent specific feminine cum ar fi tricotatul -72%, pictura - 46.9% sau make-up -54.6%, manichiura-pedichiura 46.9%). Răspunsurile referitoare la faptul ca ar putea dori să învețe oricare dintre activitățile propuse relevă faptul că opțiunile respondenților nu prea admit nuanțare, fiind preponderentă raportarea fermă, de tip da sau nu referitor la acest interes.

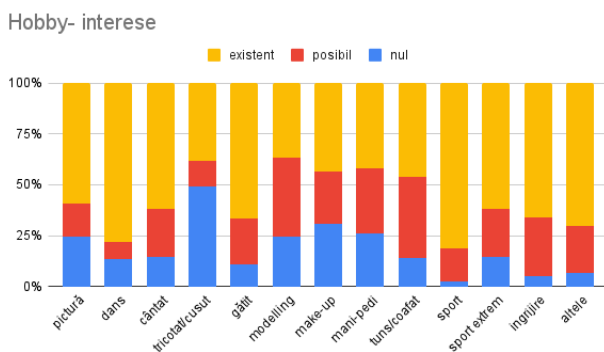

Fig.40. Interese manifestate în cadrul grupului de studiu

Această abilitate de a practica activități preferate, care ar putea eventual asigura un viitor profesional se confirmă prin răspunsurile la întrebarea referitoare la ce știu să facă mai bine, vizând nu doar o preferință, ci și eventuala competență percepută de respondenți, implicând o anumită practică anterioară a activității menționate. Cele mai frecvente răspunsuri **foarte bine** s-au referit la **a învăța/scrie/citi** (75%) ceea ce pare să ofere o perspectivă optimistă, care va trebui însă ajustată cu observații personale din partea voluntarilor/educatorilor care pot evalua mai obiectiv. Răspunsurile de **foarte bine** au mai fost furnizate pentru opțiunile **să am grijă de cineva/ceva** (79%), **să grădinăresc/să îngrijesc animale** (63%), **să practic un sport** (54%) - activități oarecum similare, formulate ușor diferit pentru o eventuală nuanțare și adresând nivele de înțelegere diferite. Așa cum a relevat și întrebarea referitoare la preferințe, se confirmă percepția lipsei de abilități pentru activități cu potențial productiv, cum ar fi cele pentru care răspunsurile **de loc** furnizate

de respondenți se referă la următoarele activități: manichiura/ make-up (60%), cusut/tricotat (57%), tuns/coafat (35%).

Percepție nivel abilități

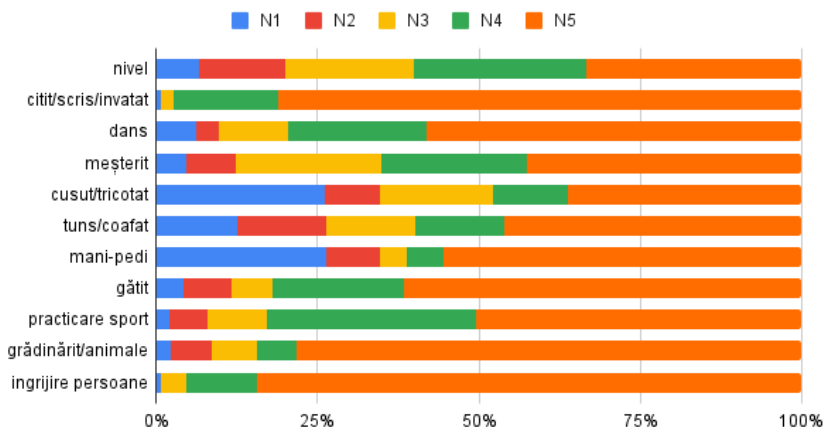

Fig.41. Percepția grupului asupra nivelelor de competență pentru diverse activități

R4.4. Conștientizarea direcției de evoluție profesională

Deși direcțiile investigate prin chestionar pentru eventuale perspective de orientare profesională nu par a fi similare cu intențiile lor de valorificare profesională, sau imaginea acestei evoluții profesionale nu este suficient de realist sau clar conturată, totuși tinerii își doresc să valorifice profesional potențialul perceput - corelând cu rezultatele discutate anterior, direcțiile preponderente ar fi deci : continuarea studiilor, zona asistenței sociale (foarte explicabilă prin puterea exemplului identificat în adulții întâlniți în centrele de plasament - educatori, voluntari...) sau eventual a celei medicale, ale unui mediu de muncă ce solicită empatie și oferirea de suport, activități din zona grădinărit/peisagistică, asistență veterinară. Practicarea sportului ca sursă de asigurare a traiului zilnic însă pare mai puțin realistă. Este totuși percepută nevoia de ajutor referitor la orientarea profesională pentru 9,4% din respondenți, iar din întrebarea deschisă adresată la finalul chestionarului, unde s-a solicitat orice eventuală informație pe care tinerii ar dori să o ofere suplimentar a fost oferită ideea **aș dori să devin frizer și nu știu cum să fac.**

3. Îmi doresc să câștig bani din ceea ce-mi place și știu să fac bine

32 de răspunsuri

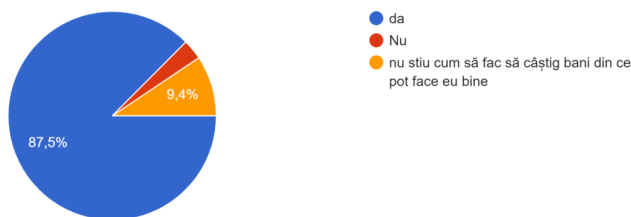

Fig.42. Percepție asupra eventualei valorificări profesionale a competențelor

Nevoia de orientare profesională este evidentă și din răspunsurile referitoare la dorința de a continua o școlarizare direcționată spre carieră, la care preponderența răspunsurilor afirmative, fără echivoc, relevă, prin corelație cu răspunsurile anterioare, care nu indică direcții clar conștientizate de carieră, fie superficialitate în abordarea acestei chestiuni, fie necunoașterea direcției și/sau rutei de acces spre profesie, fie imposibila identificare cu direcțiile profesionale propuse de chestionar, această problemă fiind deci necesar de abordat mai specific în cadrul activităților formative intenționate prin planul de intervenție și atelierelor de formare. Această lipsă a conștientizării necesității efortului ulterior pentru carieră, sau a lipsei totale de motivație în acest sens este relevată și de răspunsurile **nu, pot să fac acest lucru și fără școală**.

4. Îmi doresc să urmez o școală pentru a transforma pasiunea mea în meserie

32 de răspunsuri

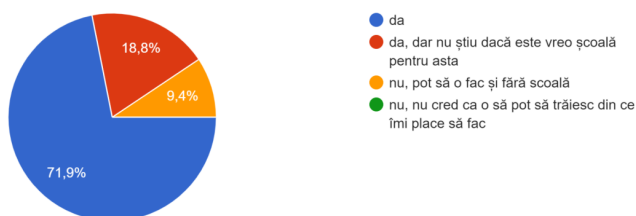

Fig.43. Percepția grupului asupra nevoii de formare profesională

Totuși, poziționarea atitudinală față de muncă poate fi intuită din modalitatea de a percepe caracterul necesar și permanent al muncii ca sursă de existență. Deși este clară pentru majoritatea tinerilor chestionați necesitatea de efort pentru susținerea prin profesie, relevată de răspunsul tranșant la întrebarea despre cei care nu muncesc pentru a-și asigura traiul zilnic (79% dintre tineri cred că doar cei ce nu vor

să muncească/sunt leneși nu reușesc să facă acest lucru), există însă și stereotipii atitudinale destul de frecvente în societatea românească în ansamblul său, deci nu neapărat imputabile tinerilor, dar care ar trebui corectate prin activitățile vizate în proiect: 66% din răspunsuri consideră opțiunea de a te descurca din ajutoare, iar același procent de răspunsuri relevă ideea că salariile ar fi prea mici. Întrebarea a permis răspunsuri multiple tocmai pentru a putea nuanța opiniile tinerilor, și a identifica ideea de fundal, pe care eventuala reținere de a enunța adevărul, prin ambalarea într-o formulare considerată dezirabilă, o pot releva aceste două întrebări, identificând posibile surse ale acestei lipse de voință sau efort pentru a munci. Ceea ce este relevat de aceste răspunsuri confirmă necesitatea efortului formativ în direcția formării profesionale, identificată anterior: răspunsurile oferite reprezintă o reflecție a imaginii personale asupra vieții profesionale care-i așteaptă, și eventualele lor temeri referitoare la aceasta pot fi identificate din răspunsurile la întrebările care se referă la: găsirea unui loc de muncă (54%), lipsa competențelor profesionale specifice (47%), teama de a nu face față cerințelor unui loc de muncă (32%).

Percepție asupra riscului de șomaj

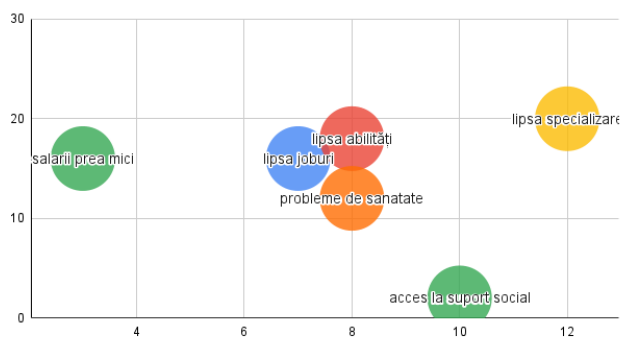

Fig.44. Percepția grupului asupra riscului de șomaj

Pentru a înțui atitudinea față de muncă, văzută ca sursă vitală, au fost solicitate răspunsuri libere la întrebarea deschisă referitoare la importanța acestei teme (***De ce credeți ca este bine să ai un loc de muncă stabil?***). Deși formulările au fost ușor diferite, majoritatea absolută a răspunsurilor se referă la câștigul financiar pur și simplu (32% dintre răspunsuri limitându-se exclusiv la ideea de a obține doar câștigul financiar), iar unul dintre răspunsuri precizează și direcționarea specifică a banilor de care ar avea nevoie - *să plătești datoriile*; sunt însă evidente și direcții conturate clar, de gândire/atitudine, și anume:

- siguranța : *salariu sigur și locuință; descurcat în viață; să ai unde să stai și să ai și o locuință stabilă, să ai un ban în buzunar și mâncare și unde să dormi; să te descurci financiar pe lungă durată*);

- nevoia de confort psihic, protecție - *e bine că știi că ai un loc de muncă sau, pur și simplu că e bine; să am un loc unde să stau și să mă îngrijesc; să mă întrețin* (3 răspunsuri), *pentru a te îngriji* (2 răspunsuri);
 - independența financiară este percepută ca importantă în mod explicit doar de două răspunsuri: *să nu stai pe banii părinților; să ai mereu banul tău, să nu te rogi de nimeni*;
 - viitorul este o perspectivă esențială pentru pentru trei dintre respondenți, exprimată direct și chiar vizând viitorul foarte îndepărtat - *ca să ai un viitor mai bun; ca să ai o pensie bună (!) și , mai ales: viitor frumos, o familie, și să câștigi pentru familia ta (!)*;
 - competența este importantă, apreciabil, în câteva răspunsuri: *pentru a fi bun în munca pe care o faci; câștig experiență, fac vechime în domeniu, crește salariul* (două răspunsuri formulate diferit, dar în același sens), și , mai ales: *viitor frumos, o familie, și să câștigi pentru familia ta (!)*.
- Doar două răspunsuri au evidențiat lipsa interesului față de subiect exprimată prin *nu știu*.

2.5. Educație financiară

R5.1. Bani

Din răspunsurile la întrebările anterioare, corelate, este evidentă importanța banilor, ca scop în sine, iar nu ca valoare de întrebuințare, lucru perfect justificat datorită vârstei, condițiilor de viață și aspirațiilor determinate de factori psiho-sociali foarte complecși. Totuși, percepția este realistă, doar 19% dintre tineri fiind mai degrabă indiferenți decât în necunoștință declarând că banii sunt o resursă infinită.

Acest concept ar trebui introdus, explicat și accentuat pe parcursul activităților de formare în corelație cu abordarea problematicii orientării profesionale și a temelor adiacente (descoperirea abilităților, conștientizarea abilităților, cultivarea pasiunilor latente și/sau încă necunoscute care pot direcționa parcursul de viață socială și profesională).

4. Banii sunt o resursă infinită sau finită?
32 de răspunsuri

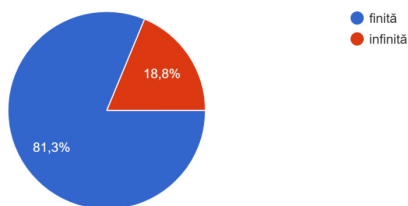

Fig.46. Percepția grupului asupra banilor ca resursă

R5.2 Nevoi

Pentru a putea corela datele referitoare la înțelegerea conceptelor de cheltuieli, economisire, gestionare eficientă a sursei de venit am încercat să determinăm înțelegerea corectă a noțiunilor de nevoi/dorințe. În acest sens, ar trebui poate corelate răspunsurile nu doar cu condițiile protective din instituțiile de plasament, cât și cu tendințele manifestate de mediul extern, anturaj, evoluțiile sociale în ansamblu, ceea ce relevă răspunsuri previzibile, deci, chiar dacă aparent parțial corecte din perspectiva educației financiare.

8. Ce reprezintă un nou telefon?

32 de răspunsuri

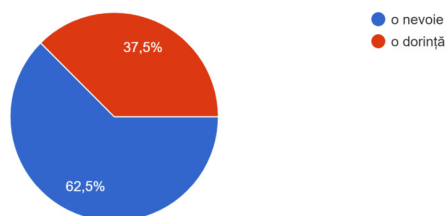

Fig.47. Percepție asupra nevoilor/dorințelor

9. Medicamentele sunt:

32 de răspunsuri

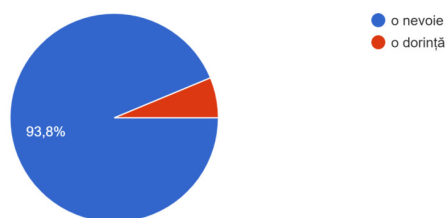

Fig.48. Percepție de grup nevoi/dorințe

R5.3.Economisire

Necesitatea economisirii este conștientizată de tineri, iar afirmația este susținută și de motivele identificate de tineri care ar trebui să determine această nevoie, bine corelat și cu răspunsurile anterioare, legate de definirea perspectivelor de viitor.

5. Ai nevoie de economii?

32 de răspunsuri

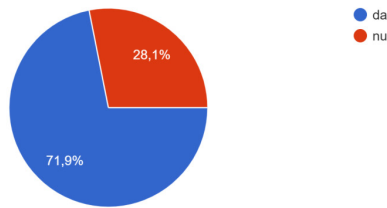

Fig.49. Percepția grupului asupra necesității economisirii

Nevoia de economisire este impusă, în opinia tinerilor, de nevoi destul de diverse (întrebarea fiind deschisă, a permis exprimarea liber aleasă a opiniei). Aceste nevoi au fost identificate pe următoarele direcții:

- perioade grele: (8 răspunsuri -25%) *dacă rămânem fără venit; zile negre, boală, lipsa mâncării; situații de urgență, situații neprevăzute, când am nevoie să am bani puși deoparte;*
- achiziții de valoare mai mare, investiții (8 răspunsuri- 25%): *laptop; telefon; locuință; o masă, un televizor; o casă; locuință; BMW EM5), sau, pur și simplu păstrare;*
- alte cheltuieli (probabil percepute ca excedentare nivelului de venit - 9 răspunsuri - 29%): *haine, mâncare, curent, apă, casă; lucruri personale; să-mi cumpăr ceva; a lua ce îți dorești; a merge undeva; vacanță; alocația copilului (!); dulciuri;*
- răspunsurile care relevă neînțelegerea conceptului (25%) se corelează cu cele de la întrebarea referitoare la nevoia de economisire - și sunt fără răspuns (1), *nu am nevoie* (3), *nu știu* (3), *să plătești mai puțin* (1).

Modalitatea de economisire este înțeleasă, din nou corelat cu datele anterioare, de 75% din respondenți:

7. Când puteți face economii?

32 de răspunsuri

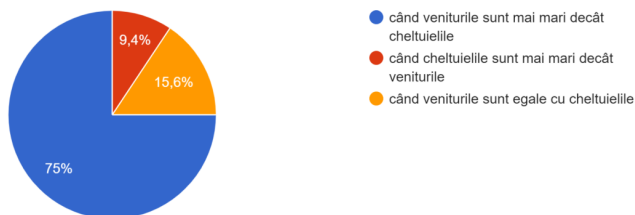

Fig.50. Percepția grupului relativă la capacitatea de a economisi

R5.4. Drepturi și responsabilități

Ca instrument esențial de gestionare a resurselor financiare, bugetul personal reprezintă un concept care nu doar ca nu le este necunoscut, dar întrebările din secțiunea anterioară, precum și cele ulterioare, care au vizat colateral abilitatea de gestionare a resurselor financiare, confirmă această ipoteză.

1. Bugetul unei persoane este format din venituri și cheltuieli, aveți nevoie de un buget?

32 de răspunsuri

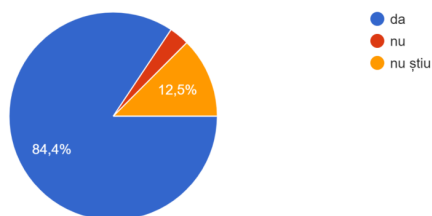

Fig.51. Percepția asupra necesității bugetului personal

Conceptul în sine fiind clar înțeles, nevoia de formare se referă la conștientizarea mai bună a componentelor - veniturile și cheltuielile. Conceptele de venit/cheltuieli nu pot fi abordate dintr-o perspectivă foarte realistă/practică date fiind coordonatele de viață protectivă din mediul instituțional, lipsa provocărilor care să dezvolte o înțelegere bazată pe aplicare. Din acest motiv răspunsurile la întrebările legate de aceste concepte indică direcții clare de intervenție formativă ce ar trebui considerate, și mai ales modalități active de înțelegere și evaluare a acestor concepte, care să implice cel puțin joc de rol, simulări. La acest moment al evoluției lor, tinerii consideră, foarte justificat, ca veniturile provin din următoarele surse (Fig.52):

2. De unde credeți că provin veniturile?

32 de răspunsuri

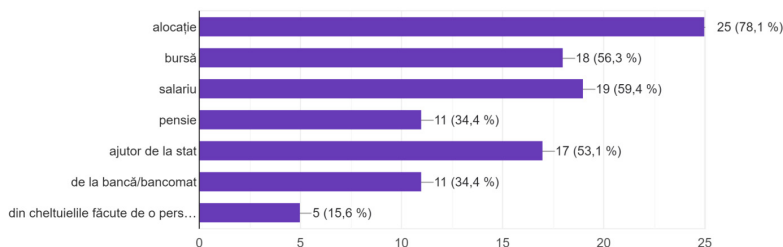

Fig.52. Percepția grupului asupra conceptului de venit

Pe măsură ce familiarizarea cu direcțiile posibile de orientare profesională va fi mai eficientă, aceasta va antrena și o înțelegere mai corectă, mai adecvată realității viitoarei vieți independente, a conceptului de venit, mai precisă și mai nuanțată, cele două direcții de formare fiind complementare, vor trebui parcurse în interrelaționare strânsă.

Aceeași abordare practică, interactivă ar trebui considerată pentru consolidarea noțiunii de cheltuială, care, în percepția tinerilor, nu este tocmai corectă (*alocație, bursă, pensie, o mașină*) iar dacă nu e neapărat incorectă, ar trebui conturată explicit:

3. Exemple de cheltuieli ar fi:

32 de răspunsuri

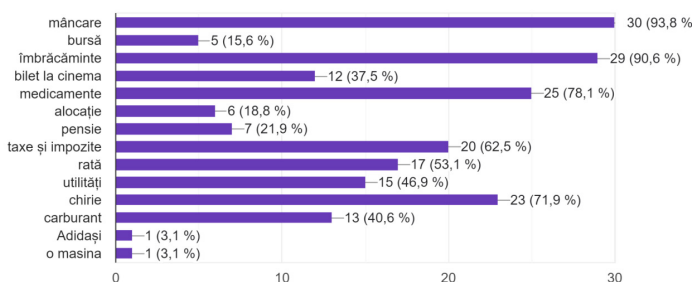

Fig.53. percepția grupului de studiu asupra conceptului de cheltuieli

Pentru că este evident foarte important pentru tinerii participanți acest obiectiv al autonomiei personale prin asigurarea locuinței, realist abordat ca necesitate de a obține o locuință închiriată, modul în care văd tinerii materializarea acestui deziderat legitim este chestionat în întrebările următoare, referitoare la implicațiile acestei cheltuieli esențiale, cunoscute de doar 62,5% dintre respondenți. Răspunsurile eronate implică, probabil, mai degrabă lipsa interesului pentru subiect decât incapacitatea de a înțelege.

15. Ce înseamnă chiria unei locuințe?

32 de răspunsuri

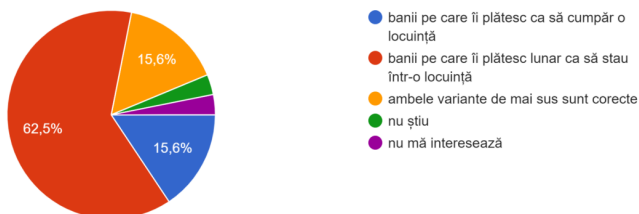

Fig.54. Reprezentarea noțiunii de chirie

Acest lucru e confirmat și de următoarea întrebare, la care și majoritatea celor care nu sunt interesați de subiect au intuit răspunsurile corecte:

16. Dacă plătesc chirie, mai plătesc gaz, curent, apă?

32 de răspunsuri

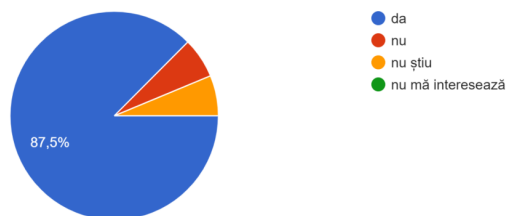

Fig.55. Înțelegerea conceptului de chirie

Obiceiurile sau tendințele de cheltuire, determinate de criterii de apreciere a produsului sunt reprezentate de următoarea configurație a răspunsurilor:

11. Cum alegeți un produs? Care este primul aspect de care țineți cont?

32 de răspunsuri

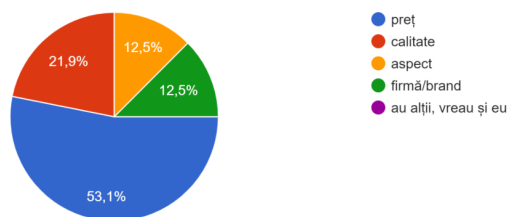

Fig.56. Comportamente de cumpărare pentru grupul de studiu

Criteriile corecte, sănătoase de alocare a cheltuielilor, raportat la preț și calitate sunt bine reprezentate, acoperind o majoritate reprezentativă de 75% din răspunsurile totale. Discernământ și maturitate în alegere relevat de lipsa totală a răspunsului *au alții, vreau și eu*.

În același registru al deciziilor financiare, dar de această dată vizând obiective mai de perspectivă și de mai mare importanță, am solicitat un exercițiu de imaginație pentru a identifica determinanții motivaționali ai deciziei financiare - în cazul disponibilității unei sume importante, modul de alocare a acesteia poate fi relevant pentru comportamentul financiar care, de asemenea, ar trebui să

fie educat/format. La întrebarea *Ce ați dori să faceți cu primii bani?*, răspunsurile au fost foarte diverse. Cel mai important pentru tinerii consultați, și sigur am nevoie au fost următoarele opțiuni: *mâncare* (14+14 răspunsuri), *chiria unei locuințe* (11+11), *haine/pantofi* (7+13), dar apar totuși și 7 răspunsuri care indică cel mai important lucru spre care ar trebui alocați banii ca fiind *dulciuri...*

Cele mai puțin importante sau mai puțin conștientizate nevoi pentru care ar trebui alocate resurse majore sunt cele la care au fost primite răspunsurile *nu am nevoie* și *nu știu dacă am nevoie*, dar *aș vrea*, unde se înregistrează următoarele scoruri: *dulciuri* (9+4), o *bicicletă* (8+8) și *cărți* (9+6).

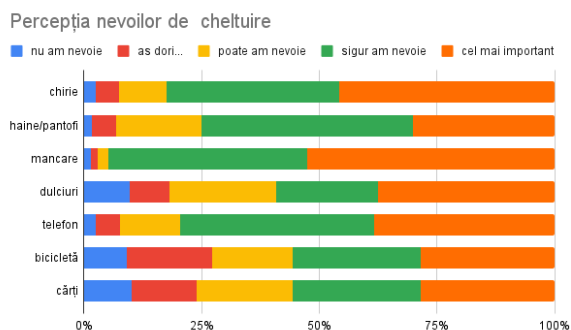

Fig.57. Percepția grupului asupra nevoii de cheltuire

Mergând mai în profunzime, și corelând din nou nevoile de formare în direcția orientării profesionale cu cele ale educației financiare de bază, putem identifica direcțiile necesare de formare în aceste două domenii, corelat. Întrebarea deschisă referitoare la importanța socială a muncii reflectată în recompensa financiară (*De ce credeți că unele meserii sunt mai bine plătite decât altele?*) răspunsurile ar putea fi grupate după următoarele criterii:

- semnificația socială a muncii: (32%) - *e mai important ceea ce faci*; aici includem și răspunsurile destul de vagi, care nu pot defini exact însă intuiesc diferențierea, de tipul: *e mai bună meseria aceea; diferența de importanță a meseriei*;

- pregătirea profesională cerută (32%): *nu toți știu să facă aceleași meserii; studii și vechime; că au învățat mai mult; pentru că știe o meserie; cer mai multă școală; că au învățat; solicită mai multă atenție, răbdare și efort; pregătirea sporită, experiența acumulată*;

- tipul de muncă prestată (13%) - *unele sunt mai grele decât altele; depinde de locul de muncă; meseriașul are un venit mai mic și patronul are un venit mai mare*;

- volumul de muncă prestată (10%)- *muncă mai multă, mai grea, riscuri; la unele se muncește mai mult, la altele mai puțin sau varianta individualizată unii lucrează mai mult, alții mai puțin*;

- lipsa de interes/înțelegere/cunoaștere (13%) - *nu știu* (2 răspunsuri), *nu știam că unele meserii sunt plătite mai bine decât altele; are familie și copii; fură banii.*

R5.5. Produse financiare

Inevitabila extindere a activității financiare prin intermediul instituțiilor bancare obligă la cunoașterea mecanismelor de gestionare a resurselor financiare prin intermediul sau eventual chiar cu ajutorul acestora - situație care poate genera situații neplăcute sau chiar primejdioase în lipsa înțelegerii complete și corecte a acestei relații.

13. Cum credeți că funcționează băncile?
32 de răspunsuri

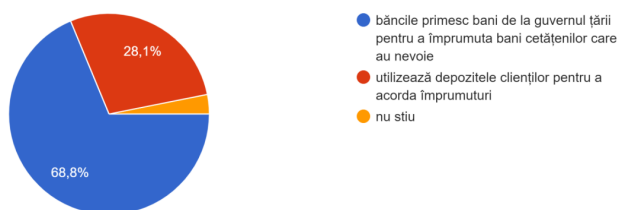

Fig.58. Cunoașterea mecanismului de funcționare al băncilor

Astfel, am încercat să identificăm percepția asupra acestei relații viitoare determinante pentru stabilitatea financiară a tinerilor, prin întrebări referitoare la funcționarea băncilor și conduita impusă/ necesară pentru relația cu sistemul bancar. Eroarea de reprezentare provine încă de la capacitatea de reprezentare/definire a sistemului bancar, așa cum se poate vedea din reprezentarea grafică a răspunsurilor, doar 28% din răspunsuri relevând cunoașterea mecanismului de funcționare a sistemului bancar prin care își vor gestiona resursele.

12. Dacă împrumutați bani de la bancă, mai trebuie înapoiți?
32 de răspunsuri

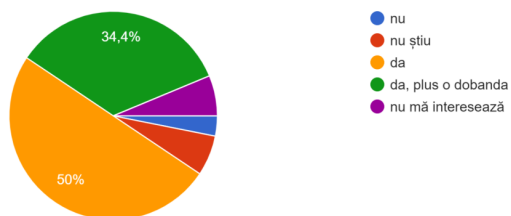

Fig.59. Înțelegerea mecanismelor creditării

Tentația creditelor, a căror disponibilitate este tot mai facilă, se poate transforma în risc personal, în situația lipsei unei minime cunoașteri a sistemului. Minima cultură financiară în raport cu funcționarea sistemului bancar există, ar trebui doar clarificate aspectele practice de interes esențial pentru tinerii care vor participa la formarea pe această direcție.

Feed-back final - această întrebare deschisă a vizat eventualele idei care nu au fost abordate de chestionar și totuși ar putea fi de interes pentru tineri. Sub genericul întrebării (*Ai vrea să știm despre tine ceva și nu te-am întrebat?*) am primit răspunsuri utilizate în corelații pentru temele abordate în prezentul document de lucru, dar și un feed-back pozitiv care arată interes față de asemenea activități și care poate permite presupunerea interesului ulterior al tinerilor și pentru atelierele de formare - *mă bucur și mi-a făcut plăcere completarea chestionarului; mi-a plăcut foarte mult; o atitudine deschisă, prietenoasă, politicoasă : mă cheamă.... si am 17 ani; pa; vă mulțumesc și eu.*

În urma discuțiilor cu reprezentanții Asociației de Poveste și a educatorilor din centrele de plasament această disponibilitate de participare la activitățile de formare ar trebui ajustată – tinerii participă cu oarecare entuziasm doar la acele activități cu adevărat atractive sau/și în urma cărora există posibilitatea unei recompense, situație care în mod firesc nu este încurajată de voluntarii asociației.

Întrucât reticența Asociației de a recompensa participarea la activități este perfect justificată, soluția implicării tinerilor în propria formare trebuie căutată spre variantele cât mai atractive de desfășurare a activităților de formare – jocuri, concursuri cu miză simbolică, puterea și valoarea exemplului personal și valorificarea experienței personale a voluntarilor, identificarea liderului informal al micilor grupuri de lucru, ajustarea progresivă a atitudinii acestuia pentru valorificarea ulterioară a leadership-ului acestuia, ca vector de opinie și agent al schimbării.

De asemeni, dată fiind apetența tinerilor pentru mediul virtual, vor fi identificate cât mai multe materiale video, având durată de max.10-12 minute, pentru a fi încărcate în stream video pe canalul ales de Asociație ca auxiliar acestei formări, care să fie suficient de motivante și tentante pentru a substitui, sau măcar diminua fluxul de informație inutilă sau chiar dăunătoare accesată în prezent de tineri din spațiul virtual. Modelele de viață greșit alese de tineri sau muzica underground preferată de tineri nu vor putea fi combătute de o manieră eficientă, deci ar trebui treptat înlocuite cu alte eventuale atracții sau utilizate, spre exemplu în concursuri de muzică pe texte concepute de tineri, pe teme oferite în cadrul formărilor. Pentru a lucra în cadrul atelierelor de formare cu tinerii vom identifica materiale de lucru oferite prin intermediul aplicațiilor WordWall, LearningApps, Kahoot, Canva, Moovly, animații Doodle, etc.

Ca extensii ale acestui proiect pot fi considerate în viitor colaborări punctuale cu masteranzii programului de Intervenții Educaționale în Școala Incluzivă și studenții programului de licență PIPP, prin intermediul legăturilor ce ar putea fi stabilite cu cadrele didactice ce coordonează activitatea acestora, în scopul identificării unor modalități de a îmbunătăți competențe primordiale, fără care abilitățile de viață independentă nu pot fi considerate, cum ar fi literația, matematica elementară, cunoștințe minime generale în domeniul științelor.

3. Planul de intervenție

Acest plan de intervenție propus, precum și structurarea și conținuturile vizate pentru atelierele de formare și apoi pentru activitățile cu tinerii au fost realizate în conformitate cu următoarele cerințe și recomandări identificate pe parcursul cercetării și ca urmare a discuțiilor purtate cu educatorii și voluntarii din centrele de plasament:

a. surse posibile de vulnerabilitate ce ar trebui considerate sunt: mediul protectiv din centrele de plasament, care nu oferă provocări de viață independentă, rutinele comportamentale deja stabilite datorită acestor condiții, inerția față de schimbarea comportamentului în lipsa stimulilor pentru această schimbare, invocarea dreptului de a refuza activitățile propuse de voluntar și educatori, ceea ce impune o abordare foarte creativă, în scopul generării motivației tinerilor pentru activitățile propuse;

b. confluența direcțiilor educative (educatori/ scoala/ manager de caz/voluntari)- ar trebui să fie armonizată, pentru a susține independența de gândire și de acțiune; cunoașterea direcțiilor de acțiune ale educatorilor din centrele de plasament și școlii, pentru cât mai bună armonizare; există o colaborare reală, coerentă și bine organizată între educatorii din centrele de plasament și Asociația de Poveste;

c. chiar dacă în prezent condițiile de viață sunt decente, acești tineri sunt vulnerabili din perspectiva viitorului apropiat în care pot fi încadrați în definiția vulnerabilității propusa de OECD fiind, la momentul părăsirii acestui mediu protectiv *confrunțați cu situații de viață care cresc probabilitatea formelor extreme de sărăcie* (OECD, 2015, p.19), deci rutinele comportamentale dezirabile ar trebui formate înainte de părăsirea centrului de plasament;

d. situațiile de învățare sunt cruciale pentru calitatea învățării - învățarea ar trebui fundamentată pe relații interumane, cât mai apropiate de cele tip familial (Bishop, 2019, p. 25); relațiile de învățare trebuie fundamentate pe încredere, deschidere și

grijă (Bishop, 2019, p. 57), aceasta fiind întemeierea opțiunii de a organiza ateliere de formare pentru voluntari, care lucrează cu tinerii, îi cunosc, îi înțeleg și deja au construit relații bazate pe încredere și prietenie;

e. contextul psiho-emoțional de dezvoltare a acestor tineri îi poate predispune la comportament agitat, probleme legate de abilitățile verbale, lipsa de atenție și deci de înțelegere, obiceiuri de muncă și viață inadecvate (Kaakinen, 2017, p. 705); acestea ar trebui ajustate cu tact, înțelegere, prietenie;

f. întrucât aceste probleme tind să se accentueze în timp, intervenția ar trebui să fie permanentă, iar opțiunile pedagogice ar trebui să vizeze o varietate de contexte de învățare și de viață (Archambault et al., 2020, p.441); planul de intervenție identifică tipurile de activități formale eventual necesare, dar și modalitatea de corelare a unor domenii de competență vizată, astfel încât obiectivele urmărite pe fiecare direcție de formare să poată fi inserate în activitățile programate de Asociație și/sau să se coreleze în cadrul unor ateliere mai multe direcții de competență vizate;

g. pentru fiecare atelier de formare în parte sunt indicate modalitățile de abordare a învățării, obiectivele atitudinale în special dar și cele cognitive și acționale care să permită cea mai eficientă conducere a activităților. Deasemeni, sunt precizate cele mai potrivite condiții de desfășurare pentru a putea oferi o predare adaptată socio-cultural acestui context anume (Villegas & Lucas, 2002);

h. caracterul de permanență al activităților desfășurate cu tinerii va avea nu doar finalitatea de a oferi un scop și perspectivă tinerilor, de a crește eficiența intervenției dar mai ales de a dezvolta perseverența acestora (abilitate esențială de viață independentă);

i. abilitățile practice de viață nu doar că pot fi învățate, dar mai mult, dezvoltarea acestor abilități poate modifica tiparele de gândire, cele emoționale și comportamentale generatoare de probleme în viața zilnică (Liptak, 2007, p. 11-13). Inteligența practică a abilităților de viață poate fi și trebuie dezvoltată pentru a oferi structurarea necesară îmbunătățirii vieții pe toate nivelele de performanță.

4. Condiții generale de desfășurare a activităților de formare

Interacțiunile voluntarilor cu tinerii instituționalizați ar fi oportun să respecte următoarele **direcții de conduită psiho-pedagogică**:

1. coeficientul de inteligență (IQ) nu este cel mai important predictor de succes, iar abilitățile practice pot fi ușor învățate; nu doar rezultatul, ci chiar și procesul învățării acestor abilități poate modifica tiparele de gândire, comportamentale și emoționale care provoacă probleme tinerilor instituționalizați;

2. nevoia specifică a tinerilor instituționalizați se referă la caracterul **structurat** și **continuu** al auto-dezvoltării, pe direcțiile: inteligența fizică (comportament de hrănire, rutine de somn, respectul propriului corp), inteligență socială (prietenie, interes pentru alți membri ai comunității, grijă, implicare în activități de grup), interes pentru viitorul profesional (controlul auto-dezvoltării, conștientizarea abilităților și intereselor) și competențe financiare de bază;

3. evaluarea activităților de formare derulate de voluntari ar trebui să considere în ansamblu contextul specific tinerilor: nu doar vârsta sau performanța academică (ce nu este foarte relevantă pentru aceste formări) ci mai ales abordarea psiho-pedagogică:

a. conștientizare socio-culturală (gândirea și comportamentul sunt influențate de identitate, deci este esențială cunoașterea profilului socio-cultural al tânărului, înțelegerea diferențelor socio-culturale în interiorul grupului de tineri și înțelegerea faptului că inechitățile sociale sunt generate și dezvoltate prin discriminarea sistemică);

b. opiniile tinerilor, ca manifestări ale diversității de modalități de cunoaștere, acțiune, învățare, ar trebui validate, recunoscând tuturor tinerilor capacitatea de a învățare, toate experiențele și modalitățile de învățare sunt valoroase, lucru pe care voluntarii ar trebui să-l transmită tinerilor cu orice ocazie și în orice context;

c. voluntarii poartă responsabilitatea morală a învățării tinerilor - ar trebui deci înțeles și recunoscut potențialul de a genera schimbare socială prin acțiunile voluntarilor, dar și tendințele reproductive și uniformizatoare ale instituțiilor cu care tinerii intră în contact, pentru a evita abordările nepotrivite;

d. tinerii ar trebui ajutați să creeze punți de legătură între ceea ce deja știu și ceea ce am dori să învețe;

e. cunoașterea tinerilor ar trebui să acopere: experiențele lor de viață și învățare, modul în care acestea afectează poziționarea afectivă/atitudinală față de formarea pe care o intenționăm, ce/cum învață ei despre conținuturile/competențele pe care le vizăm, în școală și/sau în centrul de plasament;

f. implicarea tinerilor în formare - toți participanții prezenți la o anumită activitate ar trebui implicați activ, evaluarea ar trebui să fie individualizată și realizată în modalități diferite, mediul de învățare creat ar trebui să fie încurajator, exemplele relevante ale experienței de viață ale tinerilor ar trebui frecvent utilizate pentru clarificarea noilor idei, iar pentru consolidarea cunoașterii/competențelor ar trebui să se apeleze la experiența de grup a participanților, care să dirijeze spre concluziile vizate.

5. Programarea activităților

Activitățile de formare vor fi planificate de către Asociația de Poveste, cu respectarea condițiilor de structurare și continuitate propuse de prezentul plan de intervenție. Structura grupurilor de lucru va fi, evident, stabilită de către Asociație, funcție de programul de activități intenționat, centrele de plasament din care provin tinerii sau în care se desfășoară activitățile propuse, prezentul plan de intervenție furnizând doar tipurile de activități propuse, eșalonarea acestora în timp, modalitatea de derulare (inserare în alte activități/ activități informale/ activități formale) în funcție de conținutul și obiectivele formării, pe fiecare direcție de intervenție. Toate activitățile propuse vor fi structurate pe baza obiectivelor stabilite pentru fiecare nivel de competență, care permit și evaluarea progresului realizat, planul acoperind o perioadă de derulare continuă și structurată a formării de 1 an, planificarea desfășurării fiind propusă prin Anexa la prezentul plan. Pentru primul an de formare, a fost considerat eșantionul de tineri participanți la evaluare, pentru anii ulteriori pot fi considerate ajustări, în funcție de situația concretă a eșantionului de studiu/generația de tineri constatată. Instrumentul de evaluare, ca anexă la acest plan de intervenție, devine proprietatea Asociației de Poveste, pentru a putea fi utilizat fie ca atare, fie ajustat conform nevoilor Asociației de Poveste pentru eventuale evaluări ulterioare: <https://forms.gle/jzwRTyNLHnvK2are6>. Conform informațiilor primite de la Asociația de Poveste, planul de intervenție ajustează direcțiile de acțiune propuse inițial, în concordanță cu programul de desfășurare a activităților pe care și le propune Asociația de Poveste pentru anul în curs, după cum urmează:

- cursurile de programare pe care Asociația le derulează pentru tinerii din centrele de plasament în baza colaborării cu un provider de cursuri de programare din oraș permite excluderea eventualelor ateliere vizând dezvoltarea de competențe digitale pentru tineri;
- activitatea finanțată prin intermediul participării la Maratonul Internațional Sibiu, și derulată pe parcursul anului 2023 în colaborare cu specialiști în educație sexuală permite excluderea activităților de formare intenționate pe această direcție din cele la care se referă prezentul Plan de intervenție;
- numărul voluntarilor implicați în activități permite prezența a 35 echipe de voluntari în cele trei centre de plasament vizate;
- activitățile derulate în mod curent de voluntarii Asociației de Poveste în centrele de plasament, ce pot fi utilizate pentru inserarea de activități de formare complementare prevăzute de prezentul plan de intervenție sunt: ateliere de pictură, modelaj,

ieșirile la patinoar/săniuș, drumeții, ieșiri la film și Filarmonica Sibiu, clubul de carte, sesiunile bilunare de art-terapie, serbările copiilor din centrele de plasament, activitățile din cadrul proiectului Familia de Poveste, activitățile sportive derulate în colaborare cu Clubul Sportiv Comunitar Sibiu.

Fiecare direcție de intervenție considerată va fi abordată distinct, cu definirea nivelelor de competență vizate, având ca referință nivelul de competență al grupului de studiu, constatat în urma evaluării și a obiectivelor și activităților vizate pe fiecare nivel de competență vizat (criteriu de realizare), tipurile de activități propuse fiind activități de inserție în alte activități, activități informale, activități formale și idei/teme de studiu individual (ce vor fi propuse tinerilor prin ghidul individual primit la final - *Jurnalul meu de viață*), ce urmează a fi publicat la încheierea proiectului.

Ca anexe la prezentul plan de intervenție vor fi inserate planificările activităților formative pentru voluntari, pe cele trei direcții majore de intervenție sănătate, self-management și educație financiară de bază.

Planificarea activităților intenționează să stabilească doar succesiunea activităților de formare, nu și programul acestora, care va fi stabilit de Asociația de Poveste, în conformitate cu planul de activități stabilit și de agenda activităților cu voluntarii, pentru o maximă eficiență a acestora. Cerințele pedagogice de abordare a activităților de formare propuse prin prezentul Plan de intervenție, care vor trebui respectate în această planificare a activităților de formare derulate de voluntari cu tinerii din centrele de plasament de referă la abordarea progresivă a activităților, de la intuitiv la logic, de la simplu la complex, cu respectarea strictă a cerințelor de abordare cu respectarea etapelor de dezvoltare a cunoașterii conform taxonomiei lui Bloom, și anume: cunoaștere → înțelegere → aplicare → analiză → sinteză → evaluare. În acest sens, propunem următoarele recomandări:

- ▶ atelierele de formare vor fi lansate progresiv, în ordinea creșterii complexității cunoașterii, și anume începând cu intervenția formativă pe direcția sănătății, apoi cea care vizează self-management și apoi cele referitoare la educația financiară de bază.

- ▶ în cadrul fiecărei planificări a intervenției formative (Sănătate, Self-management, Educație financiară de bază), se va respecta strict ordinea propusă prin consemnarea celor 5 nivele de competență identificate în concordanță cu taxonomia Bloom, astfel încât să fie respectate cerințele de eficiență didactică ale dezvoltării progresive a cunoașterii și competențelor.

- ▶ fiecare nivel de competență este abordat prin propunerea de activități de formare (formale, informale, workshop), complete

cu activități complementare ce pot fi incluse în alte activități desfășurate de voluntari cu copiii din centrele de plasament, precum și propuneri de materiale video (link de acces) ce pot fi încărcate în video-stream-ul convenit la întâlnirea cu voluntarii și educatorii, ca sursă alternativă de cunoaștere. Aceste activități complementare, precum și materialele încărcate în video-stream vor respecta aceeași cerință – de a fi introduse progresiv, pe măsura abordării activităților la care se referă, nu înainte de a fi discutate, având rol de consolidare.

Materialele abordate la atelierele de formare a voluntarilor, care se vor desfășura în luna aprilie, vor fi elaborate cu detalierea activităților de formare pentru fiecare dintre direcțiile majore considerate și menționate mai sus, toate materialele realizate cu această ocazie fiind apoi predate Asociației de Poveste pentru eventuala documentare a activităților realizate de voluntari cu tinerii din centrele de plasament. Acestea constituie parte distinctă a acestui plan de intervenție și vor putea fi actualizate continuu, cu suplimentarea materialelor de studiu individual utilizabile în mediul virtual de către voluntarii Asociației de Poveste.

Ca material-suport pentru derularea activităților propuse prin prezentul Plan de intervenție a fost necesară elaborarea unui ghid destinat voluntarilor (Manualul formatorilor) <https://youtu.be/SKOAjbyY3sSc> care oferă:

- explicitarea conceptelor (acolo unde este necesar) pentru utilizatorii manualului (voluntarii Asociației de Poveste);
- descrierea a 97 activități de tip workshop pe care voluntarii le vor putea desfășura cu tinerii din centrele de plasament;
- 69 exerciții de realizat de către voluntari cu tinerii instituționalizați;
- 88 aplicații și resurse online pentru a fi utilizate de către voluntari în activitățile derulate cu tinerii instituționalizați (link-uri);
- link-uri de acces pentru 51 materiale video (pentru a fi încărcate în video-stream-ul propus de către Asociație pentru a fi accesat de tinerii instituționalizați, în mod autonom și independent);
- link-uri de acces pentru 21 propuneri de jocuri instructionale ce pot fi utilizate de voluntari în activitățile derulate cu tinerii instituționalizați.

Pentru a completa activitățile de formare propuse prin prezentul **Plan de intervenție** a fost tipărită broșura *Jurnalul meu...*, destinată tinerilor instituționalizați, care propune sfaturi, idei, propuneri de reflecție personală și exersare a unora dintre competențele necesare vieții independente propuse prin prezentul **Plan de intervenție**.

Bibliografie

- Albrecht, K. (2007). *Inteligența socială*. București: Curtea Veche.
- Andron, D., & Kifor, S. (2021). *Tehnologii digitale in activitatea didactică*. Sibiu: Editura Universității Lucian Blaga.
- Archambault, I. P. (2020). The contribution of teacher structure, involvement, and autonomy support on student engagement in low-income elementary schools. *Teachers and Teaching Theory and Practice*, 26 (5-6), 428-445.
- Belmont, J. (2015). *103 activități de grup. Idei de tratament și strategii strategii practice*. București: TRel.
- Bishop, R. (2019). *Teaching to the North-East. Relationship-based learning in practice*. Wellington: NZCER PRESS.
- Bradberry, T. G. (2016). *Inteligența emoțională 2.0. Strategii esențiale pentru succesul personal și profesional*. București: Litera.
- Brown, P. R. (2021). *Învăț să înveți*. Cluj-Napoca: ASCR.
- Duckworth, A. (2016). *Grit. Puterea pasiunii și a perseverenței*. București: Publica.
- Gerea, G. (2021). *Tehnici de învățare*. București: Curtea Veche.
- Grigoriță, I. (2018). *Secretele memoriei creative. Ghid practic pentru părinți și copii*. Sibiu: academiadeinvatare.ro.
- Harrison, J. H. (2017). *Antrenament pentru creier*. București: Litera.
- Kaakinen, M. (2017). The conceptualisation of pupils' problems by Finnish and Norwegian primary school teachers: performance, welfare and behaviour. *Teachers and teaching Theory and Practice* 23(6), 704-716.
- Liptak, J. (2008). *Testează-ți abilitățile de viață. 10 teste pentru măsurarea abilităților de viață*. București: Amaltea.
- Lucas, B. S. (2020). *Predarea gândirii creative. Dezvoltarea elevilor și studenților care generează idei și gândesc critic*. București: Didactica Publishing House.
- McGrane, B. (2011). *Pur și simplu întreabă!* București: Curtea Veche.
- Robinson, K. A. (2014). *Descopera-ți elementul. Cum să-ți afli talentele și pasiunile și cum să-ți transformi viața*. București: Publica.
- Tough, P. (2015). *Secretul succesului. de ce unii copii vor reuși în viață, iar alții vor eșua*. București: Litera.
- Vlasie, C. (. (2015). *642 de exerciții de scriere creativă*. Pitești: Paralela 45.

PLANIFICAREA INTERVENȚIEI FORMATIVE - SĂNĂTATE

AC- activitate complementară, AI - activitate informală, AF- activitate formală, WS – workshop

Ștefania Kifor, Corina Popa

OBIECTIVE	COMPETENȚE VIZATE	NIVEL	ACTIVITĂȚI PROPUSE	OBSERVAȚII
1. Obiceiuri de hrănire sănătoasă	Cunoașterea principiilor alimentației sănătoase	N1	WS – informare/aplicare Alimente bune/sănătoase –piramida alimentelor, hrană pentru creier, alimente pentru bună-dispoziție	AF AF/WS, AC – ieșiri în oraș, AI- jurnal, video
	Alegeri alimentare	N2	Ce/de ce aleg să mănânc? Ce se întâmplă în corpul meu când beau cola/fumez/mănânc AC- la educație financiară – cât mă costă....	AF/WS, AC – la activități socializare AI – experiment, video, jurnal
	Aplicare idei în propriul regim de viață	N3	Workshop gătit Rețete ușoare Idei mic dejun/prânz/cina AC- educație financiară – cât mă costă	AF/WS Jurnal, video Jurnal, video AC- drumeții
	Conceperea unui meniu pentru o săptămână	N4	WS- gatit, jocuri	AC- cât mă costă masa acasă/în oras?
	Conduita rațională	N5	AI – jurnal, video AC- Club Sportiv Comunitar Sibiu	Jurnalul meu, stream video

2. Comportament responsabil față de igiena mediului de locuit	Identificarea condițiilor	N1	AF- WS, AC- în centrul de plasament	AI- Jurnalul..., video
	Înțelegerea necesității	N2	AF- WS, AC – la centrul de plasament, AI – jocuri, concurs cea mai frumoasă cameră Utilizarea aplicației Padlet pentru a vota cea mai frumoasa camera	+AI - jurnal, video
	Realizare activități	N3	AF- WS, AC- activități desfășurate în centru și la Cuib, AI – video, jurnal	Includere treptată în rutinele zilnice, câte 1-2 obiceiuri noi/lună
	Construirea unui program zilnic/săptămânal/lunar	N4	AF – WS, AI – concurs – inițierea unui jurnal personal/agenda activități liber alese Google calendar - concurs	
	Consolidarea rutinelor de îngrijire a mediului de locuit	N5	AI – jurnal personal, verificarea progresului împreună cu voluntarii	Idei/sfaturi in jurnal, materiale video

3. Rutine comportamentale vizând igiena și îngrijirea personală	Recunoaștere factori de influență	N1	AF-WS Joc de rol	
	Înțelegerea corelației factori-sănătate	N2	AF- WS	
	Analizarea interrelațiilor dintre sănătatea fizică, psihică, mentală și sănătatea personală Identificarea consecințelor nerespectării igienei, alimentației sănătoase, utilizării de substanțe psiho-active	N3	AF- WS - Sănătate, factori determinanți, rutine de viață sănătoasă, control periodic al sănătății, boală și reacția față de boală AC – atelierele de Art-Terapie, ieșiri la patinaj/săniuș	AI – Jurnalul..., video

	Identificarea normelor/ regulilor igienico-sani- tare de prevenire a unor accidente, probleme ale sănătății, efectelor negative ale activității omului asupra mediului înconjurător etc.	N4	AF- WS – Cum pot sa am grija de mine? rutine de îngrijire, control sănătate, medic de familie AC – activități Clubul Sportiv Comunitar AI – joc de rol Lista mea cu acțiuni pozitive față de mediu înconjurător	Idei/sfaturi – Jurnalul, video stream
--	---	----	---	--

Utilizarea eficientă a surselor de informare accesibile în probleme de sănătate fizică, sănătate mintală și poluare a mediului înconjurător Rutine de îngrijire personală Echilibrul activitate/ odihnă/sport Identificarea unui hobby - Utilizarea corectă a instrumentelor/ obiectelor de igienă, obiecte de uz casnic Aplicarea conștientă a regulilor pentru menținerea sănătății și dezvoltarea atitudinii pozitive față de mediul înconjurător: acasă/ la școală/ la muncă/ în comunitate	N5	AF- WS – unde/cum ne informăm AC – activități Clubul Sportiv Comunitar Educație digitală: utilizarea unor aplicații care monitorizează somnul, mișcarea, caloriiile consumate etc AI – WS – atelier de croitorie/modificare îmbrăcăminte AC- educație financiară – cum/când/de ce cumpărăm haine AC- atelierele self-management AC – folosirea unei aplicații digitale gratuite pe Google Play pentru învățarea unei limbi străine – Duolingo (spaniola, franceza, germana, portugheza, italiana, și engleza etc.) AC – activități Cuib și în centrele de plasament, ieșiri în oraș / la film, activitățile din proiectul Familia de poveste AF – WS – camera mea, școala mea, pe stradă, în parc/pădure Realizarea unui site (Google Sites) cu produsele activității în vederea motivării și altor colegi	Ateliere realizare produse îmbrăcăminte/ decorațiuni interioare/ bijuterii hand-made
---	-----------	--	---

4. Comportament rațional față de factorii de risc (alcool, fumat, droguri)	Identificare riscuri	N1	AF – WS AC – activități în centru, la Cuib - Analiza problemelor existente, ieșiri în oraș Realizarea de postere motivaționale	Sfaturi practice- in Jurnal, video stream
	Înțelegerea efectelor	N2	AF – WS Experimente, proiecții de materiale video, discuții cu specialiști	Sfaturi practice: Jurnal, video scurt
	Analiza efectelor	N3	AF-WS Mituri vs. Realitate	
	Înțelegerea cauzelor generatoare ale comportamentelor de risc		WS – motivație fumat/alcool/droguri Când alcoolul, fumatul, drogul devin „soluție” pentru probleme de viață Joc de rol	Video scurt
	Raționalizare comportament Identificarea influențelor anturajului	N4	AF _ WS, AC – ateliere self-management Concurs creații literare/muzicale/benzi desenate cu text elaborat de tineri cu ajutorul aplicațiilor: StoryJumper, Comix/Canva, ChatterPIX Kids Chrome Music LAB: Song Maker	Video scurt
	Antrenarea comportamentelor raționale	N5	WS – identificare comportamente dezirabile AI – planificare/ inserare treptată comportamente dezirabile, monitorizare	Sfaturi practice – video stream, Jurnalul...

PLANIFICAREA INTERVENȚIEI FORMATIVE - SELF-MANAGEMENT
 AC- activitate complementară, AI - activitate informală, AF- activitate formală / WS – workshop
 Activitățile se vor desfășura cu respectarea succesiunii obiectivelor și competențelor
 Daniela Roxana Andron, Ștefania Kifor

OBIECTIVE	COMPETENȚE VIZATE	NIVEL	ACTIVITĂȚI PROPUSE	OBSERVAȚII
1. Auto-cunoaștere	1.Percepție de sine	N1	WS – Cine sunt eu? Jocuri auto-cunoaștere WS - Jocuri de încredere AC- activități Cuib, atelierele de pictura, art-terapie, club de carte, Familia de Poveste	+ video stream, Jurnalul
	2.Identificare și conștientizare abilități 3. Idei și realizare	N2	WS- Sunt mai isteț decât credeam Concurs muzică RAP - texte produse de tineri, pe tema abilităților personale AI – concurs	
	4.Dezvoltarea încrederii în sine și în ceilalți	N3	WS – dezvoltare personală (Liptak, 2008) AC- activități Cuib, art-terapie, activități sportive Club Sportiv Comunitar	+ video stream, Jurnalul...

	5. Antrenare abilități identificate, abilități manuale ce pot fi valorificate	N3	WS – activități	
	6. Identificarea direcțiilor de evoluție posibile 7. Definire personalizată a succesului în viață 8. Autoportret – EU: acum și peste 10 ani	N4	WS – Dezvoltare abilități AC - atelierele de gătit, croitorie, hand-made WS- mentalitate de creștere, perseverență Concurs WS - Cine sunt și ce vreau de la mine?+	+jurnalul, video-stream
	9. Consolidare/antrenare abilități, încredere în sine și ceilalți	N5	WS – dezvoltare personală AI – piesa de teatru realizată de tineri (distribuție, regie, actorie, decoruri, muzica)	Jurnalul AC – activități sociale
2. Rutine zilnice	1. Buget de timp, resurse personale	N1	WS, munca în echipe, concurs	
	2. Planificare zilnică, săptămânală	N2	Abordare individuală, la propunerile tinerilor	
	3. Corelare timp-resurse, obligații și dorințe personale	N3	Activitate individuală, realizare personalizată a listei fiecărui tânăr	
	4. Identificare rutine zilnice de activitate curentă (ritm propriu, dar constant)	N4	Activitate individuală, lista de obiceiuri noi convenită cu tânărul	Personalizat, lista personală

	5. Incorporare treptată a rutinelor identificate (1/săptămână)		Activitate individuală; obiceiurile noi de introdus în rutina zilnică – la alegerea tânărului	Urmărind fișa personală
	6. Identificare hobby	N5	WS - Activitate de grup – care poate fi hobby-ul meu Activitate individuală – corelat cu imaginea de sine (C1.2. self management)	+jurnalul
3. Autonomie decizională și acțională	1. Corelarea planificării cu autonomia și capacitatea decizională	N1	WS – clarificare termeni Joc Kahoot/ Quizziz	
	2. Definire și înțelegere a conceptelor decizie și autonomie	N2	WS – atelier formare/ antrenare capacitate decizională	
	3. Identificarea aptitudinilor de leadership	N3	WS – cine-i șeful? De ce? Cum facem? Joc de rol, atelier antrenare capacități de leadership	
	4. Generare și dezvoltare perseverență	N4	WS – exerciții de auto-evaluare WS – antrenare perseverență	Jurnal, video

	5. Formarea atitudinii de creștere (flexibilă)	N5	WS – exercitii de formare/dezvoltare a atitudinii de creștere (flexibilă)	Jurnal, mat.video
4. Dezvoltare abilități cognitive	1. Antrenarea citirii conștiente	N1	AC – club de carte, activități libere, Familia de Poveste	
	2. Formare/antrenare abilități de calcul elementar	N2	AC – jocurile organizate în centrele de plasament	
	3. Noțiuni generale de istorie/geografie	N3	AC – jocurile organizate în centrele de plasament	
	4. Cunoașterea istoriei orasului Sibiu	N4	AI – Treasure Hunt Utilizarea Google Maps	
	5. Realizarea unui CV, scrisoare de intenție	N5	AC – atelierele de competențe digitale realizate în paralel	
5. Relații sociale	1. Cunoaștere și înțelegere conținut reguli de conduită (școală/stradă/evenimente)	N1	WS – brainstorming, identificare și discuții reguli de conduită, necesitate	Jurnalul

	2. Înțelegerea necesității respectării normelor de conduită socială	N2	WS- joc de rol, munca în grup AC – posibil de inclus la toate activitățile care implică socializare	Video stream, Jurnalul....
	3. Alegerea îmbrăcămintii	N3	WS- joc cartonase, joc de rol, AC- idem 5.2.	Jurnalul
	4. Aplicarea principiilor, regulilor de conduită	N4	AI – concurs cu premii simbolice AC – în toate activitățile implicând ieșiri din centru/socializare (în centru și afară)	
	5. Definirea stilului vestimentar/comportamental	N5	WS – autoevaluare, evaluare reciprocă Concurs creații muzicale – compoziții proprii pe tema relații sociale	Jurnalul, video stream
6. Empatie, coeziune de grup	1. Viața virtuală vs.viața reală	N1	WS – ce și cum alegem? Cum socializăm în spațiul virtual?	Materiale online
	2. Prietenie: centru/școală/ în viața reală	N2	WS- ce înseamnă un prieten, cum/unde/de ce îl caut/găsesc AC – la toate activitățile de grup	Jurnalul...
	3. Alegeri sănătoase	N3	WS interactiv	AC, Jurnalul...

	4. Dezvoltarea comportamentului asertiv	N4	AI- comunicare asertivă, joc de rol agresiv/pasiv/asertiv, cartonașe cu replici, exerciții de comunicare non-verbală	
	5. Evaluarea mediului social; adaptare	N5	WS- activități interactive de dezvoltare personală, filmarea grupului	Jurnalul....
7. Managementul conflictelor	1. Cunoaștere și înțelegere concepte - abuz, bullying, hărțuire	N1	AF - ce înseamnă bullying, hărțuire, abuz? Joc de rol, cartonașe,	Jurnalul..., video stream
	2. Identificarea emoțiilor	N2	WS - activități interactive - gestionarea	Jurnalul..., video
	3. Identificarea stărilor conflictuale	N3	WS - activități, auto-evaluare, evaluare reciprocă	Jurnalul..., video

	4. Gestionarea emoțiilor negative	N4	WS – gestionarea emoțiilor negative/fri-că/teama/furie. Ce este curajul/cum se manifestă curajul justificat?	
	5. Evaluarea stării emoționale.	N5	WS – limbaj non-verbal, cum gestionăm teama/furia? Cum ajutăm? Cum cerem ajutor? Joc de rol, creații proprii – pictură/desen/muzică	

8. Orientare profesională	1. Cunoașterea opțiunilor profesionale și a criteriilor care stau la baza alegerii unei meserii	N1	Testare abilități/ direcții vocaționale Testări gratuite, pot fi aplicate de către voluntari, în activități individuale https://superbebe.ro/educatie/evaluari-vocaționale-gratuite-pentru-copiii-de-clasa-a-viii-si-a-xii-a/ https://play.google.com/store/apps/details?id=formbattery&hl=ro&gl=US&pli=1 https://oecd-skillsprofilingtool.org/home Suplimentar: opțiune de testare, ulterior contractării, la ULBS, în acord cu discuțiile prealabile demarate anterior proiectului	
	2. Explorarea opțiunilor de a transforma activități practicate / plăcute în direcții profesionale	N2	AC – la Sănătate- C3.7. Ateliere practice de renovare/reinventare vestimentație, make-up, cosmetică, manichiură-pedichiură, frizerie, reparații device-uri (telefon/tabletă/laptop), grădinarit, îngrijire animale de casă (adăpost câini)	Parteneri externi de identificat

	3. Cunoașterea cerințelor pieței muncii	N3	AF – informare asupra cerințelor pieței muncii, AF – discuții referitoare la cerințele/avantajele/calificări pentru meserii identificate la C.8.1 și C.8.2. AC- educație financiară	
	4.Înțelegerea raportului dintre cerere și ofertă pe piața muncii		WS – brainstorming, joc de rol, muncă pe echipe, cu identificarea prealabilă a liderului informal al grupului, canalizarea și valorificarea opiniei sale AC- educație financiară de bază	
	5. înțelegerea importanței unui loc de muncă stabil care oferă resurse necesare vieții	N5	WS – grupuri mici de lucru – influențarea și apoi valorificarea opiniei liderului informal al grupului de tineri (identificat în prealabil) AC- educație financiară de bază	

	6. manifestarea interesului pentru stabilitatea locului de muncă		AF – informare, cu invitarea unor tineri proveniți din centre de plasament care au reușit să obțină și să păstreze un loc de muncă stabil	
	7. manifestarea interesului pentru sprijin în orientarea profesională		WS – cu participare reprezentanți agenții plasare forță de muncă, psiholog, reprezentant școală duală AI – participare la târg de joburi, urmată de dezbateri în grupuri mici AI – vizite la ateliere/întreprinderi, urmate de discuții individuale	
	8. înțelegerea unui anunț de angajare		AF – discuții, dezbateri în grupuri mici	
	9. tehnica prezentării la interviu, realizare CV și scrisoare de intenție		WS – joc de rol AC- educație financiară AC – educație digitală	
	10. înțelegerea conceptului de șomaj și a riscurilor asociate		WS – discuții informale AC – educație financiară	

PLANIFICAREA INTERVENȚIEI FORMATIVE - EDUCAȚIE FINANCIARĂ DE BAZĂ

AC- activitate complementară, AI - activitate informală, AF- activitate formală

Gabriela-Patricia Mociar, Daniela Andron

Competențe vizate	Nivel	Activități propuse	Observații
Înțelegerea și aplicarea conceptelor: bani, valoare, valoare de întreținere, nevoi și satisfacerea nevoilor materiale	N1	WS – Ce sunt și la ce ne folosesc banii? AC – Ieșiri la patinaj, film, drumeții	Jurnalul..., video stream
	N2	WS – Nevoi vs. dorințe, prioritizarea nevoilor AI – Concurș – WordWall, LearningApps	Definire, comparare, exemple specifice
	N3	WS – Ce / cât / cum pot câștiga? WS – Ce / cât / cum / de ce cheltuiesc? WS – Ce înseamnă investițiile? WS – De ce / când / cum economisesc?	Definire, exemple specifice
	N4	WS – Jurnalul meu financiar	
	N5	WS – Ce este valoarea? AI – Concurș – WordWall, LearningApps	
Planificare financiară	N1	WS – Definire, exerciții, joc de rol AC – Identificarea cheltuielilor nedorite	

	Planificarea cheltuielilor zilnice / săptămânale / lunare	N2	WS – Exerciții de simulare, concurs pe echipe AC - Educație financiară C2.3.	Diferențiere clară între cheltuielile zilnice, săptămânale și lunare
	Realizarea bugetului de venituri și cheltuieli săptămânal / lunar	N3	WS – Bugetul de venituri și cheltuieli AI – Simulare, joc de rol - Cum folosesc suma de..... / luna / an	Importanța acestuia
	Analiza necesarului de venituri și a volumului de cheltuieli	N4	WS – Ce / de ce am nevoie / îmi doresc AC – Simulare nevoi / cheltuieli AI – Concurs – WordWall, LearningApps	
	Evaluarea posibilităților de generare venituri	N5	WS - Cum câștig suma ce ar trebui să îmi acopere nevoile / dorințele? AI – Concurs – Cel mai șmecher buget	
	Evaluarea necesității cheltuielilor		WS – Prioritizarea cheltuielilor, evaluarea situațiilor financiare AI – Concurs – WordWall, LearningApps	
Înțelegerea și utilizarea produselor financiare	Înțelegerea rolului băncilor	N1	AF – Care este rolul băncilor în economie? AI – Vizită la o bancă, unde adolescenții să discute cu un reprezentant al băncii despre rolul produselor financiare în gestionarea banilor	Exemple practice despre cum funcționează băncile și produsele financiare

	Înțelegerea documentelor bancare – extrasul de cont	N2	WS – Ce este un extras de cont? Cum pot să îl folosesc pentru a-mi gestiona cheltuielile și veniturile? WS - Ce este soldul curent? Ce înseamnă tranzacția debitoare, dar cea creditoare? Cum funcționează comisioanele bancare?	Citirea și interpretarea unui extras de cont
	Dobânda = cheltuială sau venit?	N3	WS – Ce este dobânda? Cum poate fi dobânda o cheltuială, dar și un venit? AF – Exercițiu: Calculați suma totală plătită pentru un credit cu o anumită rată a dobânzii AC – Simulare a unei situații în care adolescenții trebuie să decidă dacă iau sau nu un credit, în funcție de costurile dobânzii	Diferențiere clară și exemple practice
	Înțelegerea și evaluarea corectă a nevoii de creditare	N4	AF – Cum să folosesc responsabil serviciile financiare? AC - Studiu de caz: Evaluarea diferitelor cazuri de creditare	Beneficii și riscuri
	Credit, card de credit, cont curent, cont de economii, depozit	N5	AF - Ce este creditul? Cum funcționează? Ce riscuri implică? Cum pot accesa un credit? AF – Ce este și cum funcționează un cont curent? Dar un cont de economii? AF – Care este diferența dintre conturile curente și conturile de economii? Cum se deschid și cum se folosesc? AF – Cum funcționează un card de credit? Cum evit datoriile excesive? AF – Cum funcționează depozitele bancare? Cum pot fi folosite pentru a economisi bani?	Diferite tipuri de credite Costuri implicate Diferitele tipuri de depozite Riscuri și beneficii

Drepturi și responsabilități	Înțelegerea dreptului consumatorului	N1	WS - Studii de caz despre încălcarea drepturilor consumatorului AI - Vizită la un magazin local, unde să fie invitat un expert în dreptul consumatorului	Definire și exemple Măsuri pe care consumatorii le pot lua
	Înțelegerea diferențelor dintre produse și servicii	N2	AF - Ce sunt produsele? Ce sunt serviciile? AC - Cum aleg produsele sau serviciile potrivite nevoilor mele?	Definire clară, comparare și exemple specifice
	Definirea și înțelegerea conceptului de calitate asociat produselor și serviciilor	N3	AF - Ce este calitatea, importanța acesteia și cum poate afecta experiența utilizatorului AI - Joc - Calitatea este pe primul loc - Clasificarea unor imagini cu produse și servicii	Conceptul poate fi definit atât din perspectiva beneficiarului, cât și a ofertantului
	Alegeri corecte, discernământ, comportament de consum responsabil	N4	AF - Ce este o alegere corectă? Ce este discernământul? Ce înseamnă un comportament de consum responsabil? AC - Discuție în grup: Analizarea impactului asupra sănătății și a mediului a unor produse	Definire și exemple specifice
	Conștientizarea obligațiilor / responsabilităților asociate consumului de produse / servicii	N5	WS - Care sunt responsabilitățile și obligațiile pe care le am ca și consumator când consum produse și servicii? AF - Cum analizez eticheta produselor?	Reciclare și colectare selectivă Instrucțiuni de utilizare, data de expirare și avertismentele de siguranță
Corelarea consumului și resurselor la nivel individual	Înțelegerea și conștientizarea nivelului admisibil de consum	N1	WS - Impactul deciziilor de consum asupra mediului înconjurător și a resurselor disponibile AI - Joc de rol despre consumatori responsabili	Risipa Încurajați discuțiile și debaterile

	Identificarea resurselor personale	N2	WS - Ce pot face cu 150 lei/lună? Dar cu 1000 lei? Dar cu 3000 lei?	
	Identificarea legăturii dintre calificare și nivelul resurselor	N3	WS – Cât pot câștiga din meseria mea? AC – Cercetarea diferitelor meserii și a modului cum nivelul de calificare poate influența nivelul de venituri și resurse	Importanța educației și a pregătirii profesionale
	Înțelegerea echilibrului necesar între venituri și cheltuieli	N4	WS – Cum îmi gestionez veniturile? AF - Cum fac cumpărături inteligente ca să economisesc bani? AC – Activitate practică: Compararea prețurilor și a calității produselor la diferite magazine online	Veniturile > Cheltuielile Listă de cheltuieli lunare Folosirea cupoanelor și a promoțiilor
	Identificarea modalităților de echilibrare a bugetului personal și a eventualelor opțiuni investiționale la nivel personal	N5	WS – Cum pot reuși să investesc bani din propriile economii? AF - Care sunt opțiunile de investiție?	